

העולם הזה

השבועון
המצויד
לכל

בגליון הזה:

תיאור מלא מכי הניצולים

כך טבעה „מסדה“

13. 4. 1950

כ"ו ניסן תשי"י

מס. 651

שנה 13

המחיר

75

מיל

גם פקיד יכול להיות אדיב

הנסית מימיך לצלצל לקריה? מובן שננסית. וכי ביצד אפשר להיות במדינה זו מבלי לצלצל לקריה? ובכן, מה היו התוצאות? הקו היה תפוס? מובן, מובן. אין בכך כלום. זה דרכו של הדואר שלנו. אך כעבור יום או יומיים הרי הצלחת, סוף סוף, לשכנע את הטלפוניסטות שתקשר אותך עם הפקיד המוסמך.

ובכן?
הנה לפניכם מר רביבי. מר רביבי הוא תגליתו של אדווין סמואל, שקיבל על עצמו לדמד את פקידי הממשלה נימוסים. אופטימיסט? לא, הנה התוצאות. בהשפעת הקורס הפך מר רביבי אדם חדש. הוא כאילו נולד שנית. שפטו בעצמכם.

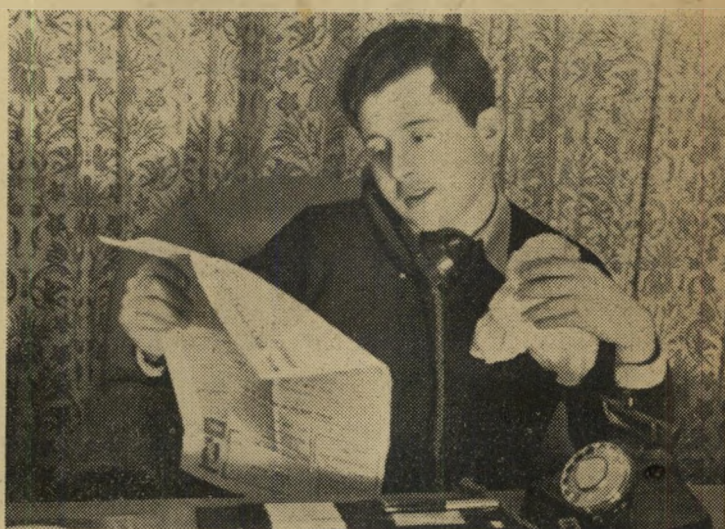
מימין רואים אתם את מר רביבי "לפני כן" - כלומר, לפני שנולד שנית. האזינו לשיחתו - אתם מכירים את הנוסח. אולם משמאל כבר רואים אתם את מר רביבי השני, החדש. פקיד דדוגמה. חפשו אותו בקריה. יתכן שתמצאוהו.

כדי להקל עליכם בחיפושכם - מר רביבי הוא שמואל רוזן.

הצילומים: רוזה נתן

בוקר טוב, אדוני. במה אוכל לעזור לך?...

חלו, קצת סבלנות, אני עסוק כרגע...

...אני מכין היטב את הקשויים שלך, אך עיךך להכין גם אותנו...

...מה אתה חושב. האחרים מחכים לרשיון הרבה יותר...

...בחיפך רב, אנחנו נטפל בענין זה מיד!

...אמרתני לך עשרים פעם, זה לא נוגע לי!

כך טבעה „מסדה“

איש הצוות מתאר את מסעה האחרון וטביעתה של אניית המשא העברית

— מיוחד ל„העולם הזה“ —

בירה. המקום מצטיין ברקדניות ספר דיות חמות-מוזג ותזמורת של נשים. הבחורות נידנדו לנו על הנשמה בה ציען לנו את שרותיהן, לנו חסרה המטבע.

האיטלקים עוזרים

נאפולי הוא גן-עדן איום. אך יצאנו את הנמל, והנה התנפלה עלינו חבורה של ספרדים שהציעו לנו עטי פארק

„מסדה“ לא היתה בתולה צעירה. היא נולדה ב-1901, אולם השיבו לה את נעוריה ב„אוברהול“ כללי ברוטרי דאם בשנת 1948. אנחנו, שמונה היש-ראליים על סיפונה, טסנו לדנמארק, ושם, בוואדינגבורג, קיבלה „מרקור“ שלנו את דגלה הישראלי ואת שמה העברי. רבי-החובל ושני הקצינים הראשונים היו דנים.

בחורות וסערות ראשונות

לקחנו מזון ופחם בקופנהאגן והפי לגנו למטיל בסקוטלאנד, שם הכינו לנו האנגלים הפתעה מיוחדת. הם הו ציאו את התיקים הישנים של הסי.איי.די. הפלשתינאי וברקו אם אין בינינו אני שי אצל ולח“י. מלבד זאת היו נחמ דים מאד.

רקביק, בירת איסלאנד, שהיתה נמ לנו הבא, נקראה בקראה „מלאבס של הצפון“, משום שגודלה מתאים, בערך, לפתח-התקוה שלנו. באיסלאנד אין מחוס ריעצורה, אין רעבים, אין צבא ואין צי. לעומת זאת יש שם ששה יהודים, רובם יקים, ואחוז ניכר מאד של בחו רות יפות. האיטלקים התפלאו מאד על בוואנו, כי כל שאר האניות סירבו להפליג מן היבשת לאי מאחר ששתי אניות שבדיות כבר טבעו בדרך.

את מטען הדגים, שהיה עלינו להוביל לאיטליה, אספנו דג אח רי דג, במטע מסביב לאי. הים החור פי היה סועד מאד, אולם מוג האויר היה חם יותר מאשר בארץ. „מסדה“ שלנו, בת 1050 הטון, עמדה יפה במב חן הים הצפוני.

בינאר יצאנו מן האי כחון לסקוט לאנד, אולם בדרך נתקלנו בסערה חז קה וחטיפשו מקלט באיי פארו. בתום הסערה המשכנו בדרךנו לארוסון בס קוטלאנד כדי להטעין פחם, אולם בגלל קשיים בהחלפת המטבע התעכבנו כ-20 יום במקום. הקהילה היהודית נתנה לנו בגדים למען העליה התימנית, המש משים בינתיים את דגי הים התיכון.

בגיברלטר אר בלינו ערב נעים מאד. מלבד הצי המלכותי ו-600 היהודים במקום התרשמו בעיקר מן הסיגירות הזולות — אפשר להשיג פליירס ב-50 מיל לקופסה. גם הבילויים זולים שם. ישבנו כל הערב בקפה „נציונלי“, שכל אורחיו שייכים לצי הבריטי, ושתינו

האניה „מסדה“
„התרנים נענו במים...“

קעבור זמן מה עורר אותי רעש גדול. היה זה רעש הכלים שעמדו על הספון ושנתרדו הצידה. הטית האניה היתה עתה חזקה יותר. נסיתי להדליק את האור, אך הוא לא נדלק. החלטתי לעלות לסיפון ולבדוק מה קרה. בעלותי במדרגות לסיפון שמעתי את צפירת האזעקה וקריאה להיכנס לסירות ההצלה. שתי סירות ההצלה הגדולות, המצוידות בכל המצרכים הג חוצים למקרים אלה, היו מותקנות באמ צע האניה. נסיתי לגשת אליהם, אולם נסית האניה היתה כה חזקה שרבי החובל, הרנה, קרא לנו שאי אפשר להו רידן.

הסירות מורדות

רצתי לירכתי וואניה, שם היו מות קנות שתי הסירות הקטנות המשמ שית לעבודה היומיומית.

כחודש לפני טביעת „מסדה“ פנתה חברה איסלאנדית אל קואופרטיב „אופיר“ בהצעה לח תום על חוזה לפתיחת קו קבוע להובלת דגים מאיסלנד לאיטליה וביקשה להודיע לה מה מספר האניות אשר הקואופרטיב מוכן להעמיד לרשות קו כזה...

ליד הסירה השמאלית כבר התאספו אנשי הצוות האיטלקים, אחוזים בהת רגשות גדולה. עזרתי להם להוריד את הסירה. אחר כך קפצתי אל הסירה הימנית כדי לעזור להורידה. מצאתי שכבר הורדה ושהאנשים נכנסו אליה. חזרתי, איפה, לסירה השמאלית וירדנו המימה.

כל זה נעשה במהירות רבה מאד. אני זוכר את קור-הרוח הנהדר של רבי החובל, שנשאר על הסיפון, ושל חברינו הישראליים. אולם האיטלקים גילו סימ גים של פחדנות ובהלה והתפללו כל הזמן בקול-רם לבתולה הקדושה.

סירת אחת התהפכה

כשהסירה ירדה שמתי לב שהמים חודרים אליה. לסירה יש פקק קטן בתחתית, המשמש להוצאת המים כש (המשך בעמוד 6)

גם אשתו, אשה כבת 42, שהיתה שמנה במקומות הלא-נכונים, ושהיתה אתנו כל הדרך. היא הביאה לנו במשך כל הזמן מזג-אוויר מטונף. מובן שאינה אשמה, שהרי זהו טבען של נשים המפליגות באניות-משא. עובדה היא שבעובה את האניה חזר מזג-האוויר והש תפר.

הרנה, רבי-החובל החדש, הוא אדם יוצא מגדר הרגיל — מלח וחתיק, כבן 52, נכנס לתוך חברתנו כאחד משלנו. היה לו כשרון מיוחד לציור בצבעי מים, והוא קישט בהם את כל תאי המגורים.

אינטרמצו במשטרה

מגינאה הפלגנו לסאלרנו, שם הט ענו עצים. סימני הנחיתה המפורסמת נמחקו כליל והעיר נבנתה כמעט כולה מחדש. מחסר העסקות אחרת עליתי יחד עם „צרלי“ (צדוק ברמן) מחלניק מדרום-אפריקה, על האוטובוס הראשון שיובילנו לאן שיוביל. הגענו לעיירה קטנה — פאגאני — ושוטטנו בה עד שאחרנו את האוטובוס. רצינו לחזור ברכבת, אולם בדרך אסרה אותנו המש טרה. היה לי פספורט ישראלי. השוטר היה סבור שהכתב העברי הוא כתב סקוטי, ולא מצאנו לנחון להעמידו על טעותו. המשטרה ליוותה אותנו באדי כות חזרה לאניה. „צרלי“ טרב לשלם את דמי הנסיעה, בטענו שהוא אורח המשטרה, אולם לבסוף נאלץ להיכנע ולשלם.

טעונוים למחצה בעצים הפלגנו לויבור ואלנציה, שם לקחנו מטען נוסף, אף הוא של עצים, שהיו מיועדים לאר פורטו אשר בפורטוגל. הפלגנו בשבע בערב.

הרגשה מוזרה...

החושך ירד. כשעה וחצי עבדתי על הסיפון. היה ליל ירח מעונן. בשמור נה וחצי, בסוף משמרת, ירדתי לתאי אשר בחרטום האניה, לבשתי פיג'מה ושכבתי לישון.

איני יודע כמה זמן ישנתי. התעור רחתי פתאום והיתה לי הרגשה מוזרה. היתה לאניה הטיה חזקה הצידה, והי דליים שעמדו על רצפת התא התחלקו. בכל זאת המשכתי לישון.

קצין שלישי צבי נוימארק
„הרגשתי שקרה משהו...“

ב-800 פרוטה, בחורות, נערים וכל סחורה אחרת שנחפזו בה. יתכן שיש בנאפולי גם מקומות אמנות, כגון הציר רים הפורנוגרפיים של פומפיי. את עודף הדגים האיטלאנדיים פרקנו בגנואה. שם החלפנו גם את המסיקים, הטבת, הסיוארט והבוי הדגיים במלחים איטלקיים אשר שכרם נמוך יותר. האר כל היה מצוין כל הדרך, הן בחדר המלחים, בו אכלתי גם אני, והן בחדר האוכל של הקצינים. על אף היותנו צוות קואופרטיבי לא פסלנו מנהג זה של חדר-אוכל נפרדים, שמקורו במסו רת של אלפי שנים.

בגינאה התפטר ברגזון, רבי-החובל שלנו, ובמקומו עבר הפיקוד לידי הר נה, הדני ששימש עד כה כקצין רא שון. יחד עם ברגזון עזבה את האניה

מכונאי שני אורי פרוסקואר (משמאל) וקצין ראשון אנוש שטמפפר.
„הסירה התהפכה בחושך...“

האק אמריקה כבר נוצחה?

צוללות אדומות מטילות צילן על אמריקה —
צבא של מיליונים מוכן למלחמה — האמנם
יש ערך מכריע לפצצה האטומית?

— מאת סופר צבאי —

אימת הצוללות
אולם בהלה אמיתית נגרמה באמריקה לא ע"י המטוסים ולא ע"י הטאנקים, גרמו לבהלה — הצוללות. אמריקה היא מעצמה ימית, אם תפ"רוץ מלחמה תצטרך לשלוט בים כדי שתוכל לחוש לעזרת בני-בריתה באי-רופה, השומרים על החוף האטלנטי. לאמריקה יש צי עצום, אין בעולם צי שני המגיע אף לברסוליו — ואי-לי מוטב לומר, לתחתיתו — של הצי האמריקאי. לרוסיה אין צי הראוי לשמו. לא כדאי להם לרוסים לבזבזו כסף על מיצרך מפוקפק זה.

אולם לברית המועצות יש צוללות. הצוללות האלה משוטטות בימים, הן מגיעות לניו-יורק ולקאליפורניה, ואם תפרוץ מלחמה, ייחנן צוללות קטנות וזרזות אלו תשמנה קץ לשליטה האמריקאית על הים.

הצבא החזק ביותר באירופה הוא הצבא האדום. הצבא האיי-רופי השני בגודלו הוא צבא של... שווייץ.

הכיצד? האם לא נכשלו הגרמנים במלחמת-הצוללות בשתי מלחמות העיר? לא! האמת הפשוטה היא — לא הגרמנים לא נכשלו, הם כמעט חנניקו את בריטניה במלחמת העולם הראשונה, ובסוף מלחמת-העולם השנייה המציאו המצאות חדשות שהיו עלולות לשנות לחלוטין את המצב על פני הימים — לטובתם — לולא נכבשה גרמניה ע"י מה בעוד מועד. בהזדמנות אחרת נדבר על טיבן של המצאות חדשות אלה, די לנו לציין כאן שהן חוללו מהפכה בכושר-הפ"עולה של הצוללות, ושנו חזרה והיתה לכלי-הנשק המסוכן ביותר בימים. נשק המועיל לברית-המועצות בלבד, ושבו מצב הנתון אין בו כל תועלת לאמריקה.

יכול העולם להתלהב לפצצות מימן, לפצצות אטום ול"צלחות מעופפות", לא אלה יכריעו את המלחמה — אם תפרוץ מחר, או בשנה הקרובה, או בעוד שנתיים.

אמנם, האפשרות של מלחמה כה קרובה אינה נראית לעין, אך דבר אחד ברור: אם תפרוץ, יהיה לברית-המועצות יתרון ראשון שיסיפק לה להטיל את שלטונה על כל אירופה, ומן הסתם גם על כל המזרח התיכון.

תקליטים
באר, בטהובן, אופרות, אופרטות, ולסי, רקודים, רדיו אוניון - רובנס רח' דיונגוף 116, תל-אביב

מאת פומו ברנר תבקש איך במצלמה להשתמש
בקנותך מצלמה, חלקים, פילמים, פלטות, נייר וכ"ו, עומד לרשותך נסיוני של 25 שנים. בתור בית מסחר ראשון במקצוע. פיתוח, העתקות, הגדלות, מכירה, קניה, החלפה. פיתוח מיוחד של פילמים קטנים. (EXTRA FINE GRAIN) טלפון 4137

פוטו-ברנר
חיה זה החלום 31 פנת"ה שפירא טר 4137

את המסים הדרושים כדי להחזיק צבא, ומכיון שבאמריקה שלטת דימוקרטית, ואיש מצירי הקונגרס אין לו חשק לתת את קולו להצעת-חוק שתשחיר את פניו בעיני בוחריו, לא הקציב הקונגרס את הסכומים הדרושים. מה נשאר?

כמעט ולא כלום. למדינה החזקה ביותר בעולם אין יותר מאשר שבע דיביות, ויש הטוענים כי גם דיביות יות אלה אינן מצוידות כהלכה ואינן מוכנות למלחמה.

לעומת ננס צבאי זה עומד הענק הצבאי הסובייטי. לברית המועצות היו למעלה מ-200 דיביות בתום המלחמה האחרונה. מספרים מדויקים אינם חוזרים מבעד למסך הברזל. אין הר"ר סים רגינים למסור את רשימות צב"אם לנספחים צבאיים אמריקאים, אולם הגנרלים האמריקאים בטוחים שהצבא הסובייטי לא קטן מאז תום המלחמה. יתכן מאד שגדל.

משמע שלעומת כל דיביות אמריקאית יש לברית-המועצות שלושים דיביות מוכנות. כמובן, לאמריקאים יש בני-ברית, יש דיביות אחת או שתיים לצרפת, כוחה של בריטניה אינו גדול מזה, אין להניח שהצבאות הזעירים של בלגיה, הולנד או לוקסמבורג יהיו מכ"שול רציני. הצבא הרציני היחידי שנשאר באירופה המערבית הוא הצי בא העממי של שווייץ.

האוויר שייך לסובייטים
המבקרים בסרטי-יומן אמריקאיים יכולים להסתכל מדי שבוע בשבוע בטיפוסים האחרונים של חיל האוויר האמריקאיים, המפציצים גדלים והולכים, גדל גובה הטיסה, גדל דיוק ההיפצצה.

אולם אין היומן עונה על השאלה הפשוטה — כמה טיסות של מפציצי-פלא אלה יש לחיל-האוויר האמריקאי? אייזנהואר ושאר הגנרלים גותנים את התשובה: לארצות-הברית אין כיום חיל-אוויר רציני הראוי לשמו.

אין לומר זאת על ברית המועצות. הסובייטים אהבו תמיד את האוויר, הם המציאו את חיל-הצנחנים, הם התפארו במטוסי-קרב משוכללים, אף כי לא יחסו ערך למפציצים (אולי בצדק). המספרים האמריקאים מוכיחים כי ייצור המטוסים תופס כיום את המקום הראשון, — ליתר דיוק, את המקום המרכזי — בתעשייה הסובייטית. המ"טוסים יוצאים מבת-החרושת הרוסיים במאותיהם. אמנם, כל מטוסי-מלחמה, פירושו פחות מכשירי-רדיו, פחות מקררים, פחות מכונות פרטיות לאו-רחים, אך בסופו של דבר אין זו נחמה לאמריקאים.

בגלל סיבות טכניות, שלא נפרטן כאן, ירד בשנים האחרונות ערכו של המפציץ-התוקפן, ועלה לעומתו ערכם של המטוסים המהירים המשמשים את ההגנה. אולם אותם מטוסי-הקרב יכ"ל גם לשמש צבא תוקפני שיפלט את דרכו מברלין לגיבראלטאר, או מבאקו לקאהיר, מבלי להיתקל בשום מקום במכשול רציני.

נו אפשרי גם לנו, אם האטום הרוסי לא ישמיד את אמריקה, לא ישמיד האטום האמריקאי את ברית המועצות. בקיצור, הבריות נתעוררו מן השיכרון האטומי וחזרו לקרקע המציאות. הוברר שאם המלחמה העולמית השלישית תפרוץ בשנים הקרובות, לפני שתחול מהפכה גדולה נוספת בטכניקה של המלחמה, לא יהיה בכוחו של האטום להכריע, יכריע הצבא, חיל האוויר, ואולי גם חיל-הים, ובכל שלושתם, ידה של ברית המועצות על העליונה.

הצבא האמריקאי התחסר
לא מכבר היה לאמריקה צבא כביר, אגיות עמוסות חיללים חזרו מאירופה ומאסיה. "המלכה אליזבת", אגית הע"נק, היתה עמוסה עד כי החיילים היו נאלצים לישון בה בשלוש משמרות — בכל משמרת ישן חייל אחד במיטה, בעוד ששני חבריו נדחקו על הסיפון.

היכן צבא זה? הוא נעלם, פשוטו כמשמעו. האמריקאים לא רצו בצבא, הם לא רצו ללבוש מדים, הם לא רצו לשלם

בימים האחרונים נתעורר בארצות-הברית מצב-רוח הקרוב מאד לבהלה, צוללות סובייטיות הורגשו בחופה של קאליפורניה, גרל אייזנהואר, המצביא הגדול של הפלישה לאירופה, וכיום נשיא האוניברסיטה של קולומביה, הזהיר את העם (וכמובן את ועדת הקונגרס האחראית לתקציב הצבאי) כי הכוח המוויין של אמריקה ירד מתחת ל"נקודת הבטחון".

מה קרה? מאז תום מלחמת-העולם חיו האמריקאים תחת צל הפצצה האטומית — שלהם, הם לא שמו לב לכוח צבאם. העתונים נתנו סירטומת עצומה לפצצה האטומית, ונדמה היה להם, לא מריקאים, כי הפצצה תענה על הכל. לשוא הזהיר מי שהזהיר, אחרי הניסויים האטומיים בבקינינג'י, כי כוחה של הפצצה נופל בהרבה מדמיון ההמ"נים בבקינינג'י נחבלו, "שפני הנסיון" של הצי האמריקאי, אך האניות לא הושמדו. אדרבא, כמעט כולן חזרו "הביתה" בכוח עצמן. הנסיון נסתיים באכזבה (ואולי בהפתעה נעימה, הרבר תלוי, בנקודת השקפתו של המס"חכל).

אולם הנה נתסוצצה, לפני חצי שנה, הפצצה האטומית הסובייטית. הפצצה עצמה לא הבהילה, היא רק פיורה אשליית רבות. קמו מומחים אמריקאים שהרגיעו את הקהל. הפצצה הס"ביטית אינה מסוכנת, כי אין ביכולתם של הרוסים להוביל למטרה דיפצצות כדי לגרום נזק מכריע, ומכ"ן ון שאין האמריקאים כה טפשים אמרו לעצמם למחרת היום: אם אין הדבר אפשרי לרוסים, הרי משמע שאי-

תערוכה

למלאת 18 שנה לקיום "דרום יהודה"

(הוקמה בהדרכת מר זרחי והצייר צרניק)

הקהל הרחב מוזמן בזה לבקר בתערוכה המתקיימת במוסד האגודה בתל אביב, רחוב הכהנים, אחרי המשביר המרכזי.

התערוכה פתוחה בכל ימות השבוע, פרט לשבתות וחגים, בשעות 5 אחה"צ עד 9 בערב.

המעוניינים בביקורים קולקטיביים, מתבקשים להתקשר למפרע למשרד האגודה, לפי טלפון 4596, בין השעות 9 — 12 לפנה"צ לח' יס"שחור.

כגשתי אותם אתמול

יוסף הלמי

שהאדם מת את מיתתו הראשונה ברגע בו הוא נשכח מן הלב, הריני יכול להודות לבאמברגר בעד חיי.

באמברגר קם לתחיה

בתי קפה, ששימשו מקום פגישה לא מיגרנטים מכל הארצות, מטבחים עממיים צפופים, בתי מלון קטנים מכר סים קורי עכבישי, מאות פרצופים רוקי דים לפני מחולשידים בערבוביה עצו-מה. — וכל זה בעשירית הדקה — אבל אינני מצליח לתפוס, אין לי כל מושג, מי הוא הזקן הצנום והמזוהר הזה.

„גו, יקירי, אעזור לך“ — אומר הוא מאחר שרחמיו נכמרו עלי. „מיד תדע... פרידמן.“

„מובן מאליו, פרידמן!“ קורא אני מרב אושר... „באמת... פרידמן... כי צד לא אמרתי זאת קודם לכן? ...“ איד באת לכאן, פרידמני היקר והחביב? הרי אין כמורך בין כל הפרידמנים שבי עולם...“

אני כבר פורש את זרועותי כדי לחבקו באמצע הרחוב, אני כבר עומד לגשקו על לחייו המכוסות בהרות-קיץ גדולות וכתומות, אך פני איש-שיחי זועפות. הוא דוהה אותו בהחלט בשתי ידיו היבשות והצמוקות.

„הבטחתי לעזור לך, ותו לא! אין אני פרידמן... זה היה שם המורה של נו לדת... בכיתה הראשונה של בית הספר העממי, פרידמן, שלמה פרידמן. שהכה אותך תכופות בראשך במקלו בעת התפילה... בום... נטילת ידיים!“ פרידמן אמר „בום“ ובגמר הברכה הטיח לך בראשך.“

הזקן הגויץ מתפקע מצחוק, מכה באגרופו על קדקדי ומראה כיצד עשה פרידמן בכיתה א' של בית הספר העממי... „בום... נטילת ידיים...“ אני משפיל את עיני מרוב בושה ולוחש:

„סלח לי יקירי שלא הכרתך מיד כעבור ארבעים ושלוש שנים... הרי אתה יודע יפה...“

„טוב... טוב...“ אין צורך להתרגש — והוא טופח על שכמי — „אבל דע לך, מן הראוי שתכיר את ידיך הטוב ביותר, את באמברגר, במ-בט ראשון...“

וכבר גמר ללחץ את ידי, והניחתי לנפשי באמצע המדרכה, רגליו הקטנות גררוהו כבר למרחקים, כאילו רצו לת-קן את המעוות הזה: בזבוז של עשרה רגעים מחוץ לסדר היום.

פגישה חטופה זו דכאה את רוחי, באמברגר, באמברגר, מי יכול להיות באמברגר זה? מי שהכיר אותי במבט ראשון ברחוב בן-יהודה בתל-אביב אח-רי ארבעים ושלוש שנים... אדם מאו-שר, ללא כל דאגה, הוזכר אחרי יובל שנים את חבריו בכיתה א' של בית הספר העממי. — אבל גם אני נעשיתי מאושר! מכיון

ברחוב בן יהודה, אוני קולטות קריאה: „הה! יומי!“

פניתי, הקורא היה זקן, קטן-קומה, צנום, מזוהר, נכה, בעל זקן אדומם. אני עומד, מסתכל בו, מהרהר: מי זה יכול להיות? לשוא. יאמנם, ידידי אומרים, כי זכרוני הוא הטוב ביותר במזרח התיכון. —

הזקן הגויץ נהגה הנאה משונה מס' פקוטי וממב-כתי, הוא מתקרב אלי, מראה את עצמו מפנים ומאחורי, מימין ומשמאל, זוקף קומתו ומתכופף, מציג לפני עילית קולנוע שלמה בהמולת הרחוב של שעת הצהריים.

זיעה מכסה את פני, ברצון הייתי בורה מפני מבטו הזועם והמקטרג של האיש בעל הזקן האדומם, אבל אינני יכול. הוא נטפל אלי, מתקרב במידה כזו, שנשימתו הקוהטת צורבת את לחיי.

„ובכן, חבר ותיק, אינך מכירני, המ? — אומר הוא בקול מדוד וש' קול, כוטה ומקטרג, כקולו של התובע הכללי, המציג את שאלותיו בפני פושע מועד, המסרב להודות.“

„איני אני...“ — גמגמתי — „מובן שהכרתך מיד... ראה נא ראה... ידידי היקר, מה שלומך ומה שלום המש-פחה?“

הזקן הצנום שולח אלי מבט לועג. זקנו האדומם מתאורר ברות. גבות ער-ניו עולות פתאום על מצחו וטענה אינמה נזרקת מפיו:

„אמור לי מי אני, אם הכרתני? מה שמי?“

אודם מכסה את פני, אני מצפה לעורה מהירה מאחד העברים. אל אל-הים, אילו היה מישוהו בא עכשיו, מל-אך, שליח הרוח הטובה, והיה לוחש באזני את שמו של הזקן הקטן הרר-תח מכעס. פתאום זוקף אני את קומתי, מרכז את כל כוחותי הנפשיים, עיני נוצצות מרוב הערכה עצמית.

„רוצה אתה לבחון את כח זכרוני כאן ברחוב?... שאני לא אדע מי אתה... הא... הא... ברור לי מעל לכל ספק... אתה... הא...“

„ובכן... ובכן... דבר כבר... נו... יקירי... נשמע... אוני כאפרכסת“ — ומאיים עלי במבטו בבטחון כזה, שקולי נחנק בגרוני.

„ובכן... אתה... הוא... זה... חכה נא... ברור לי... בודאי... זאת או-מרת...“

אינני יכול להמשיך, קשה לי להח-זיק מעמד, אני חוקרו שוב במבטי ומ-הרהר קשות. מי הוא איש שיחי, העו-מד לפני? וינה, מילאנו, צוריק, פרוי, בלגרא, סופיה. אני רואה בעיני רוחי

צבר, פסנתר וקרחת

לעשן, אך מתברר ששכח את סיגריותיו, למה יקנה קופסת סיגריות שלימה, הרי יש לו בודאי עשרות קופסאות במתנה. ידידי רואה זאת ומציע לחייל מן הסי-גריות שלו. לא אחת, אלא אחדות. החייל מדליק, מוזהר, אך ידידי מניח לו על שולחנו את הקופסה, ומראה שיש לו עוד קופסה מלאה. החייל אינו רוצה לקבל את המתנה חנם, ועל אף כל מחאותינו מוציא מטבע של שני גרוש ותחבו לידו הבן של ידידי.

הילד מסתכל במטבע, מסובב, מלט-פו, ובתנועה טבעית ביותר משלשל אותו לתוך כיסו. אני מנסה לנחש מה יקנה לעצמו: שוקולדה, סוכריות חמו-רות, עוגה או אולי תירס?

ברגע זה נכנסת האם לבית הקפה. יושבת ליד שולחנו וכיוון שהיא המומי-חית הגדולה בשטח התינוך, מתערכת כמובן בוויכוחנו. היא מביאה אתה חד-שות, רעיונות מודרניים ביותר. היא בעד העונש הגופני — אבל אך ורק במשך היום. אחרי שש בערב אסור להרים יד על הילד, יש להתפשר עמו, ואפילו להתיר לו את הכל. העובר על הכלל הזה מפריע למנוחת-היללה של הילד, וזהו פשע חמור.

הילד שוב נעלם בינתיים, אך חוזר כעבור דקות מספר. בידו זר פרחים קטן שקנה בקצה הרחוב בעד שני גרושיו.

חגיגות נסוכה על פניו כשהוא גי-גש לאמו, מתבקה ומנשקה ואומר:

„אמא... זאת קניתי לך... במתנה...“ דמעות עולות בעיני האם, האב, „איש הברזל“ מרוגש אף ואילו אני מהרהר, בסתר לבי: שידפוק על כל קרחת, יכה במקל על כל פסנתר, יסע ברכבת-כסאות, יהפוך שולחנות — אבל כזה ישאר תמיד: ילד טוב.

אני מתוכח עם ידידי על טיבם של ילדי ארצנו ועל השיטות החדשות שיש להנהיגן בחינוכם. ידידי, אב לילד בן חמש ולילדה בת שלוש, שניהם יפים מאד ואינטלגנטים למעלה מן הר-גיל. הילד בן החמש מקשיב זמן מה לחיכוח ליד שולחן בית הקפה, אך הדבר נמשך עליו מהר והוא מתחיל לטייל בין הכסאות והשולחנות על אף הצפיפות הרבה.

„תאמר את אשר תאמר“ — מסיים ידידי את החיכוח — „יאמרו הפדגוגים את אשר יאמרו, הילד הזה, בני, ילד טוב הוא.“

„הילד הטוב“ אינו שומע את הצ-רתו הגאה של אביו, מקפץ בפנינה נידחת של בית הקפה, עומד לבסוף מאחורי גבו של ישיש המעיין בספר ומנקש על גולגלתו הקרחה בעיפרון צר, אחרי שגמר בזה הריהו מעמיד שמונה כסאות בשורה עורפית, משחק ב„רכבת מהירה“, מוציא מכיסו מש-רוקית והרכבת דוהרת כרעש גדול. אחר כך מגלה הילד את הפסנתר הפ-תוח, תופס מקל של אחד האורחים ו„מנגן“ על הקלויאטורה, תוך צווחות נצחוני, ששום אינדיאני לא היה מתבייש בהן. האב נאלץ לנהל משא ומתן דיפ-לומטי עם בנו, ומצליח לבסוף לפרק ממנו את כל נשקו. — הילד שוב יושב ליד שולחנו כפרטיאן שנתפס בידי האויב. אנו ממשיכים לשוחח והוא שו-קל את אפשרויותיה השונות של הבריי-חה החדשה.

חייל נכרי עובר ליד שולחנו. הילד קופץ ממקומו, מצדיע, החייל מחייך. כך יודעים לחייך רק אותם החיילים שהם עצמם אבות ל„ילדים טובים“ כא-לה. החייל מזמין קפה שחור, רוצה

„הפועל“ במחצית יובלו

צילומים: רוז נתן וברז

הרגלים שצעדו בראש

גם על גבי מכונת אפסר לרקוד

אק תאמין

ואק לאו

מפית בכטן

תביעת פיצויים בסך 100.000 דולר הגיש חייל אמריקאי פצוע, שנותה פעמים, נגד השרות הרפואי של צבא ארצות-הברית. בשעת הניתוח השני, שנערך כשנה אחרי הראשון, נמצא שהמנתחים השאירו בבטנו מפית שאורכה 75 ס"מ ורחבה 45 ס"מ.

דג הצוף

בורמאי צעיר בראנגון נדקר על ידי דג, בשעה ששאב מים מן הנהר. ברוגז תפס הצעיר את הדג ונשך אותו, אולם הדג התחלק מידיו לתוך פיו וירד לקיבה. שם המשיך להתנועע בחוקה. הרופאים הרגו את הדג בעזרת סמים.

האמבט של גרינג

יחד עם אוצר גדול של יינות יקרים ונברשות-זהב, שהוסמנו ע"י גרינג בחיק האדמה, נמצא בשבוע שעבר באמבט בו היה הרייכס-מרשאל רגיל להתרחץ. האמבט מצופה כסף.

בית סוהר לדונמא

שני שומרים של בית-הסוהר סנט-אנטואן בג'נבה נידונו למאסר של 12 חדשים בעוון לקיחת שוחד. השומרים הרשו לגנאי האסירים ולידידותיהם ליד שוון בתאי אהוביהם. עשרה שומרים ושומרות אחרים נידונו לענשי מאסר של שבועיים עד שמונה חדשים.

מתוך העדויות נתברר שהנשים שיל-מו עבור הרשות להיכנס לבית-הסוהר, ובמקרים מסוימים אף זרשו השומרים שהנשים תכלינה תחילה לילה אתם. בתאים נערכו לפעמים סעודות חגיגיות עם תרנגולות צלויים ויין שמפניה.

כבישים עשויים מגומי

ממשלת ארצות הברית מתכננת את סלילתם של כבישים כלייבש-תיים, בהם ישמש הגומי כחומר עיקרי. מצפים שהדבר יגרום לגיאות במטעי הגומי בעולם כולו.

גנבים מקוריים

אמריקאי עשיר מבוסטון, שניסה לשוא להניע את מכוניתו המהודרת, ביקש שני עוברים ושבים לדחפה. אחד מהם, שהעמיד פני מומחה, התישב ליד ההנהגה, בעוד שחברו עזר לדחוף. מש הונע המנוע קפץ גם ה"עוזר" השני לתוך המכונית ושניהם נעלמו בה. בהשארם את הבעל עומד בכביש.

תקליטים
לסטפון
אברהמסון
תל-אביב
רחוב בן-יהודה 9

„נתול" הוא תוצאה של הרכבה שנות נסיון רפואי. זהו אמצעי מרגיע ומשקיט כאבים ללא כל תוצאות מזיקות. פעיל נגד כאבי ראש, כאבי שיניים, גיורלגיה, הצטננות, שגרון, שפעת, כאבי הוסת וכיוצא בזה.

ישבונו בה ארבעה-עשר איש. המים הגיעו עד לרובע יד מן המעקה של הסירה.

חתרנו במשך תשע שעות. מסביב שרר קור איום. היינו כולנו לבושים בפיגמות, או בגופיות ותחתונים, הח' תירה היתה מפרכת. הפחד שהרגשנו בו כולנו ברגעים האיומים והדאגה הנוראה לחברינו בסירה שנתהפכה, העיקה על כולנו.

שלושה ישראלים נעדרים

עם עלותנו לחוף, בשעה שבע ב' בוקר, התקהל המון רב, אך אף סירה אחת לא יצאה לקראתנו, למרות שהים בקירבת החוף היה שקט לחלוטין. רק סירה אחת יצאה, לבסוף, מרחק מטרים אחדים, לקראתנו.

לקחו אותנו לתחנת המשטרה, שם הופיע, כומר קאטולי שהביא לנו בגדים שונים ומשונים.

בין הנעדרים היה רק איטלקי אחד. לעומת זאת נעדרו, מלבד שלושת חברינו, הסיוארט המאלטזי שלנו, פאצ'יו רווריו (שקראנו לו, בעברית, שלום שושני) והמכונאי הראשי הדני שלנו. את כולם אפשר היה להציל לולא היה הלילה כה חשוך.

הסיפורים שנפוצו כאילו נקלטו קריי-אות עזרה שלנו וכאילו חשו לעזרתנו — כולן בדויות. לא היה לנו כלל אלוטו, אלא רק רדיו-טלפון, שאינו מתאים למצב כזה.

תהיה „מסדה" חרשה

הסיפור, כמובן, לא נגמר בזה. תהיה „מסדה" חדשה. איני יודע מה גרם לטביעה, אך איש מאתנו לא יעזוב בגללה את הימאות. אני יכולה לטבוע. זה הכל שייך למקצוע. אני מחכה בקר-צר רוח לאניה השניה שתהיה לנו.

כך טבעה „מסדה"

(המשך מעמוד 3)

ושמוטב לחזור לחוף, שהיינו מרוחקים ממנו כ-17 ק"מ. ראינו באופק את רכסי ההרים הגבוהים.

אנשי הצוות הישראליים שהשתתפו במפע האחרון של „מסדה":

אנוש שטמפר, בן 25 מ' הדרה, קצין ראשון. כבר מובעני 2 אניות תחתיו.
צבי נוימארק, בן 22, מ' תל-אביב, קצין שלישי.
יוסף פלשטיין, בן 23, מ' מת-אביב, רבי-מלחים, נעדר.

אריה גוטליב, בן 20 מ' תל-אביב, מלח.
צדוק ברמן, בן 25 מ' דרום-אפריקה, מלח.

אורי פרוסקוואר, בן 24 מחיפה, מכונאי שני, ארי בע אניות כבר מובעני תחתיו.

שלום קליין, בן 19 מתל-אביב, מכונאי שלישי, נעדר.

שרגא בורובסקי, בן 25 מקרית-חיים, מנהל המד' של, נעדר.

הסירה הקטנה שלנו מטיפוס „דינגי", היתה מיועדת לחמשה אנשים, אך עתה

הסירה מותקנת על סיפון האניה. האיי-טלקים, בבהלתם, לא סתמו את החור. קרעתי את הכיס מן הפגימה שלבשתי, סתמתי את החור וצויתי על אחד האיי-טלקים להחזיק את רגלו עליו.

בינתיים הצליח אריה גוטליב, הישראלי השני שהיה בסירה, להשתלט על האיטלקים.

הסתובבנו כמה פעמים מסביב לאניה וחייפשו את הסירה השניה בעזרת פנס וצעקות, אך לא מצאנוה. היה חושך מוחלט. פתאום ראינו שתי דמויות תלויות מן האניה בחבלים, וחתרנו לקראתם. האיטלקים הקימו צעקה גדולה ודרשו שלא נחזור לאניה ושנשאיר את האנשים, פן תטבע סירתנו. לקחנו את שני האנשים — צירלי ואנוש שטמפר, הקצין הראשון שלנו מחדרה, וכן את רבי-חובל הדני, שנשאר על האניה. בדרך הוצאנו מן המים גם את אורי פרוסקוואר, המכונאי השני.

שני האנשים סיפרו שהסירה השניה טבעה, ושהם חזרו בשחיה אל האניה, מרחק של עשרה מטר, ונתלו על החבלים.

האניה נעדרת

כשעתיים וחצי הסתובבנו מסביב לאניה. היא המשיכה לנטות עד שקצווי התרונות נגעו במים, כחצי שעה אחרי שרבי-חובל ירד ממנה. וזה זכרוני האחרון ממנה.

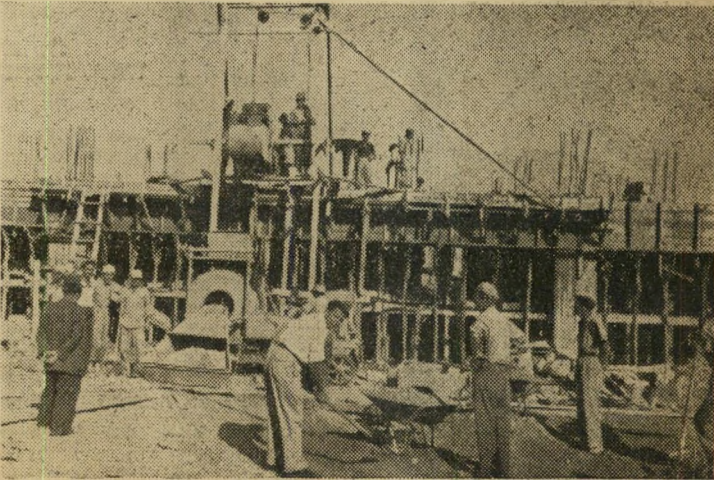
מאחר שחיפושנו נשאר ללא תוצאות, החלטנו שאין טעם להמשיך בהם.

„נאות אביב" בתל-אביב

חברת „קרת" שבנתה את „טבעון", עיר הגנים המהוללת בשערי העמק, העבירה את מרכז הכובד של פעולותיה לאיזור של תל-אביב. החברה החלה עתה בבצוע שתי תכניות שכוון רבות-מעוף: האחת — הקמת עיר גנים חדישה בשם „תל-גנים" על גבול רמת-גן, והשניה — בנין שכונת „נאות אביב", שתכיל בתים משותפים מרווחים מוקפים גנים. השכונה תוקם בתל-אביב ליד הרחובות פרישמן, שדרות חן והנביאים. השבוע הוחגה יציקת הגג של הבית הגדול והראשון ב„נאות אביב".

היא או פולד שן, מנהלה הכללית של חברת „קרת", הוא הרוח החיה בפעולות השכון שלה. במשך שנים רבות שמש בשעתו כיו"ר הק.ק.ל. בכריי-טניה וכבר אז היתה נהירה לו חומרת בעית השכון בארץ. בהעלותו את השאלה בפני ציור-ני אנגליה הצליח לעניין כמה מהם ולשתתפם ביסוד „קרת" בשנת 1946. פעולות החברה מתאפשרות במדה מרובה ע"י העברת הון יהודי ארצה.

הבלדינה הזאת

תימנים, שרים ופורנוגרפיה

מאת ש. יוסף

מערכות בינלאומית

רבי-החובל של האניה הישראלית "היר" (משמאל) מחליף דגלים עם יעקב ניסקר, נכדו של רב מפורסם, רבי-החובל היהודי הפולני של אנית-מלחמה בראזילינית בוטרדאס אשר בהולנד.

אותו. אולם אותו יום, משתפרסמה השמועה על "הפנצ'ר הפורנוגרפי" בע-תון, החל העתון לאנוול מן השוק. הקהל שלנו, לא בלבד שהוא נפגע מפורנוגרפיה פומבית, הוא גם כנראה, אוהב להפגע...

בינתיים מוסרים, כי מר זלמן שזר מבריא והולך, ויתכן כי הוא ישמש כממלא מקומו של שר התחבורה. הי' תה הדעה, כי מר אליעזר קפלן, שחול להיות ממלא מקום ראש הממשלה, ימ' לא את מקומו של מר דוד רמז בזמן העדרו.

הכתובות — באותה מסיבה מסר שר לשר האוצר האוצר כי מדינת ישראל צר הבריטי את סכומי הכסף השייכים לאורחים בריטיים והנמצאים בבאנקים בארץ.

עתונאי אחד הודרו להקשות על שר האוצר בשאלה: ומה על הפקדונות של אזרחי-ישראל בבריטניה?

על כך ענה שר האוצר: "אזרחי ישראל שיש להם פקדונות בחוץ-לארץ מחובתם להודיע זאת לאוצר. ואם הנך מכיר אזרחי-ישראל שיש להם פקדונות בבאנקים בריטיים, אשמח מאד אם תמסור לי את כתובתם..."

"ארבעים אלף"... מספרם של היהודים בתימן כמעט שלא נשר תנה" — סיפר מר שרת — מאז החלה העליה מתימן, מדי פעם משנשאל עולה משם, כמה יהודים נשארו בתימן, הוא עונה: — ארבעים אלף..."

בינתיים חל המפנה הגדול. "מרבד הקסמים" החל לפעול ומאו הובאו לארץ כ"ארבעים אלף" מיהודי תימן (בדיוק: 39 אלפים!), ולעזר, שער העליה של יהודי תימן, ממשיכים לזר רום יהודים.

מר שרת החליט לבלות את ליל הסדר בין עולי-תימן הבאים לעדן. הוא הסב עם נכדו העדה, ונתגלגלה שיחה בנוסח מורחי, בנועם-מליצות, כשם שק שרה-חזק שלנו יודע לשוחח בעברית ובערבית.

מענין לענין, נסבה השיחה, בוהירות רבה (אין אנשי המורה להוטים לדבר במספרים משום עינא בישא) על הש" אלה כמה יהודים עוד נשארו בתימן. הזקנים נמנעו מלנקוט במספרים, אולם בפי הצעיר שביניהם, (צעירים הם, כי דוע, פזיזים יותר) נשמעה התשובה ההסגנית:

"מי יודע? אנה ערף? אפשר עוד ארבעים אלף..."

סעיף שהוא בידו שמיים בידו שמיים אליעזר קפלן, כי הארץ צר הישראלי קבל על עצמו לשלם לפקידיה-המנדט לשעבר, המתגוררים במדינת ישראל, את הפנסיות המגיעות להם ממשלת המנדט, עד סוף ימי אריכות-חיהם.

"בכמה מעריכים את ההתחייבות הזאת?" "סעיף זה שבהסכם הכספי", — השיב שר האוצר, "תלוי כולו בידו שמיים..."

איש לא הבין כשעה לאחר חתימת ההסכם הכספי בלונדון הסבירו שרה-חזק ושר האוצר את ההסכם המסובך.

"איני חולק על צום ההסכם", אמר שר החוץ, "אולם מסופקני אם אפשר להבינו ולהסבירו..." "על כך העיר שרה-חזק: — בכל אופן נסיתי להסביר את ההסכם בישיבת הממשלה. ספק אם הצלחתי. אולם הממשלה אישרה אותו..."

לונה-פארק ממשלתי שר החנוך, מר זלמן שזר, חלה לומן ממור שך, משהחלים יצא לחופשה של חודש ימים ואת מקומו מילא שר התחבורה, מר ד. רמז. אולם בינתיים חלה גם מר דוד רמז, ובין השאלות הראשונות שהיה על ראש הממשלה לטפל בהן, לאחר שובו מחופשתו, היה לטפל גם במינוי ממלא-מקום לשר-התיכון ולשר-התחבורה.

יש דואגים לנכים... גם אם נמנע ממלחמה, לא יהיה בית-חרושת זה מחוסר-עבודה, הבי טיח ראש הממשלה בחנכו את בית החרושת החדש לאבריים מלאכותיים, "לכך דואגים הנהגים שלנו בכל דרכי הארץ..."

פאנצ'ר פורנוגרפי לא פעם נתקלים הקור' אים בעתונות בשורה בלתי-מובנת. אותיות ומ' לים משמשות בשורה זו בערבוביה בלתי-מובנת. הנה, למשל, העתק מדוי ייק של שורה כזאת:

— אלנחחךך משבצנתר כמנפץ תני דירכהון.

המתמצאים בענייני דפוס יסבירו לכם את הענין באופן פשוט ביותר: לסדר נשאר שורה שהוא מוכרח לסיי' מה, אפי' אח"כ ינרוק אותה. במקרה זה הוא מעביר את אצבעותיו על מנעני מכונת-הסידור ללא כל סדר וכונה, ויוצא מה שיוצא. לפרקים, שוכח הסי' דר, ואח"כ גם המגיה, לורוק את השור' רה המיותרת הזאת, והיא מופיעה בע' תון. יודע-יחן ודאי תולים בה תלי תלים של הלכות, כחנות ופרשנות.

לפעמים נכנסת לדפוס שורה, שאי' היא מיועדת לזריקה, כגון: — עד כאן סידר מ. ש. — לשלוח לצנזורה...

לך לעזאזל עם כתב היד שלך... הכל לפי מצב רוחו של הסדר, אולם הסדר של אחד העתונים היה ערב החג במצב רוח "פורנוגרפי". הוא סידר שלש מלים, שאי-אפשר להעלותן, בכונה תחילה, על הכתב. המגיה לא הרגיש בהן, וכך הן הופיעו יחד עם הניייעה על "סיום ההשבעה של עובדי הדואר". והקהל שלנו רגיש מאד, טלפונים צלצלו ערב החג ולאחריו למערכת: איך יתכן... במערכת החלו בחקירות "מי אשם", דבר שקשה מאד לקבוע

ידידות על גבול המדבר

בקהיר שוב גברו קולות המלחמה, אך על גבול המדבר של עזה נפגשים מוכתרי שני העמים לפגישות ידידותיות. צלום: קאופמן

מטוסיאן

על צ'יק מזויף וחמור אמתי

נראה הדבר שהמנהל היטיב להבין מחנך במה אמורים הדברים. הצ'יק מזויף. נפלת בפח! "?!".

"לולא הסכום כה פעוט, היית נתבע לדיו בעוון זיוף. שלום."

יצא חנן מהבנק אבל וחפוי ראש: עד היכן רשעותם של הבריות מגיעה! כששב חנן הביתה חכו רבים לבואו. צביקה דאג לפרסם ברבים את ספור המעשה בהמחאה. ברדת חנן מן האוטו בוס, הקדימו את פניו בתרועות: "הי חנן-חנני! איך היה שם בבנק? ספר!". וחנן שותק ואינו דובר דבר, ורק פניו זעופים עד מאד.

הנה כזה הוא צביקה. נבל מפולפל בר מזל! גוץ ושמן, נמוך קומה ותפוח כרס, לב רחב ויצר של מוזיק להכעיס.

כשבאו החצרן והגנן אל צביקה גוצי, וסחו לו על החמור, הרהר קצ' רות ואמר להם: "סתם להרוג? מה בצע? אפשר להפיק תועלת גם מחמור. ננסה למכור. להרוג לא תאחרו..."

"מי יקנה מוזיק זה? למי תמכור נבלה מסריחה זו, מרובעת רגלים?"

"אפשר למכור", אמר להם צביקה. "נתנו לי שבוע. יש לי פושט נבלות מכר, נוח מיועדו; אפשר יחפוץ בו איזה נצרתאי, והטוב מכולם — לח רושת הנקניקים. הללו ירבו במחירי רוי לפי משקל הקילוגרמים."

"יפה", אמרו שניהם. נודמנו המקרים ונכנס אור שבו מרבין בשמחה. יש רצון לחגו וכסף אין. איך נחוג את החג בלא יין ועופות ושאר מיני מתיקה? ובכן — החמור! מן החמור נור

(המשך בעמוד 9)

פעם ראה צביקה את פנקס חסכוניו וחנן סח לו בפרוטרוט על קופת הח' יילים וחסכוניותו. צביקה שמר בלבו את הענין.

פעם נתגלגל לידי צביקה, צ'יק נושן של ברקליס-בנק, על מספר חשבון שנת' בטל בינתים. רשם צ'יק זה לפקודת חנן נמרי, ע"ס 2.750 ל"י. ועל הח' תום: קופת החיילים. הכניס את ההמ' חאה למעטפה ושלחה לחנן בדואר רשום.

אותו יום שקבל חנן את ההמחאה, היה לו יום אושר בחייו. אמונו באדם שב אליו ונתחוק. כאשר פגש בצביקה, הראה לו את ההמחאה ואמר: הנה לפניך הצ'יק, ואתה פקפקת ולא האד' מנת כי יחזירו לי את כספי. אפילו רבית שלמו! (הפרש הסכום נגדם בטעות, מחמת שכחה. וחנן סבר כי רבית נתנו לו!).

כל אימת שהיה צביקה נוסע העי' רה בעניני המשק, היה חנן מבקשו לטול את ההמחאה לבנק-ברקליס. צביקה סרב מדי פעם, והיו לו נמוקים משכ' נעים מאד.

מיאל. עברו כחדשים, עד שנסע חנן העי'ה במיוחד קבל "שבת" מסדרן העבודה) לפרוע את ההמחאה. נכנס לבנק והראה שם לפקיד את המחאה.

הפקיד בחן בחשבונותיו, והציץ בפי' ני חנן, תמה לדעת מה מצא ברנש זה לזיף המחאה בסכום פעוט כל-כך. כשתהה דיו על פרצוף זה שלחהו בכל האדיבות למנהל.

"מנין לך הצ'יק?" — שאלו את חנן נמרי בחדר ההנהלה.

שח להם: "קבלתינו מקופת החי' לים המשוחררים. זהו חוב נושן שהם חייבים לי".

ונפטר מראותו לנגד עיניו. חמור זה, מה איכפת לו פטיש? סר קמעה, וחור' זר לסורי. היה החצרן מטרוו מן הרפת והאסם, פנה והלך לגן, לחבל בעצים הרכים ולרביץ על כרי הדשא. היה הגנן מרדפו בקלשון ומגרפה ובר' מטר חרפות — והחמור מפשיל ונבו וגס לחצר.

לימים פגש את פרוקיה. פליאה היא כיצד נתעלמה מעיניו האתון עד כה. אולם מיום שנפגשו השנים, דבקו זה בזה, ולשוו נסה אריך חלילי להפי' ריד ביניהם. כולא הוא את פרוקיה בדיר, והיא קופצת מעל לגדרות ובר' רחתי. יוצא הוא עמה למערה, והיא נסה הביתה. פעם אף קפחה את ארוחתו, שהיתה צרורה בשקי האוסף. נסה הביתה ואריך רחימאי נותר בלא אתו' נו ובלא ארוחת צהרים.

באשר הלך החמור, הלכה האתון אחריו. קסם לה זה החמור מאריך חלילי ורחלותיו. ביום שוטט הוגג בחצר וחבלו ברפת ובסאם, ובלילה פוגשם השומר רובצים בצותא על המדשאה לפני חדר האוכל, זו המדשאה, בת' טפוחיו של הגנן. ביקרי פרחיו ובחירי שתיליו חבלו. צמד חמד. אתון וחמור. הלואי וידע כל בעל סוד זה, כיצד לקשור אליו את רעייתו, כאשר היטיב לעשות החמור. יש דברים בגו, ודי לחכימא...

יום אחד טכסו ביניהם החצרן והגנן דרך להפטר מן המוזיק. "כלו כל הקר' צים", אמר הגנן. "חמור זה מוציאני מכלי". "הוא מקצר את ימי", אמר החצרן. פסקו לו מיתה בעשרה אופנים. זה מציע בסטן וזה לשוחטו בסכין העיקר — ילך החמור לכל הרוחות!

אולם בהמה במשק, שייכת היא למזכיר המשק. בלעדיו לא ייעשה דבר, מקטון ועד גדול. הלכו, איפוא, שניהם אל צביקה ושחו לו אודות החמור. אך תחילה הניחו לי לספר לכם מקצת מתולדותיו של צביקה.

*

צביקה וחמור — מין הדומה למי' נהו. ובמה אמורים הדברים? כשם שהחמור חבלן, כך צביקה מוזיק. מוזיק שכמותו, המצליח לצוד כל אדם בנקודת תורפה שלו, — אין שני לו ביננו. את מי לא "סדר" ואת מי טרם "מתח"? לא מכבר נטפל לחנן וכמעט ולא נתפס זה לסוהר בעוון זיוף המחאה. המעשה תחילתו בימים שחנן היה לנסיקורפורל בצבא הבריטי. ארבע שנים בלה במחנות במצרים, ולא זכה לצאת מארץ זו לאירופה אף ליום אחד, כשם שעשו שאר חבריו. סדרו אותו, היה רגיל לאמר. הנה גם מדוע נשאר רויק. את מיטב שנותיו הצעירות הקדיש לצ' בא, ולכן לא היה לו פנאי לחזר אחר נערות. בצבא צריך להיות חייל, אין פנאי לדברים אחרים. נו, והא.ט.ס.? מן הללו יכלת לבחור לעצמך. — אי אפשר. הן הלכו עם האוסטרלים וה' בריטים. אין זה מטבעו של חנן להד' חק בין שנים שנדברו ללכת יחדיו.

הוא היה אדם מסודר ונגש לכל ענין ברצינות יתירה. כאשר נוסדה קופת החיילים, היה שוקד מדי חודש להכניס לקופה תשלום קבוע. עדין לא ידע שהוא מניח כספו על קרן-הצבי. בגמר המלחמה הצטרף לארגון הח' יילים המשוחררים, השתתף בכמה ועי' דות ונבחר למזכיר סניף החיילים המ' שוחררים במשקו. היה מקבל מפעם לפעם תוזרים ועונה במכתבים מפורטים. עברו שנים, הארגון התפרק והקופה נתבטלה. חנן שומר על פנקס חסכוניו תיו, ורשומה בו יתרה לזכותו בסך שתי לירות וחמש מאות ושבעים וש' לוושה מיל.

האמין שבאחד הימים יחזירו לו את כספו. מיאל, אשרי המאמין!

בדיר, בין הכבשים והטלאים, היתה אתון. יוצאת האתון, פרוקיה, עם הע' דר למרעה, והיא משתרכת אטי-אט בשור' ליו. עתים נושאת היא על גבה את אריך חלילי, זה הרועה הממושקף ארר' הרגלים. האתון משתרכת קדימה ורג' ליו של הרוכב נגררות מחמת ארכן ומשרות דו-חריצים על פני הקרקע. בחורף, היא עונת ההמלטה, היה אריך נוטל את הטלאים הרכים מסולסלי הצמר שנולדו בשדה ומניחם בשקי האוכף של האתון. היתה פרוקיה צועדת במתינות והרחלות, שבר-בטנן בשקיה. מהמות ופועות עדי הגיעו לחצרות הדיר.

אתון שכזו, צייתנית וארוכת אונים, ממעיטה ללעוס ואינה מתמרדת — אין לך טובה ממנה. אמנם לפעמים היתה נדחקת עם הכבשות לפנים סורגי המח' לובי, בטעוה שערורה גרושה בלולה בסר' בין ובגריסי חרובים קפריסאים, אלא שאריך היה מניח לה ברוח בודחה. קוריוו, אתון במחלוב, סוף-סוף, פרו' קיה, אותך לא נחלוב...

בשבתות נוטלים האבות את הא' תון, רותמים אותה לכרכרה, ומסיעים את כל הקל האוטוטים בני השתים והשלוש לטייל חסור-חסור בחצר המשק ובדרך היורדת לשדה התלתן.

הנה, דואים אתם, כמעט אידיליה כפרית: אתון ארוכת אונים, זאטוטים מצטהלים בכרכרה, טלאים חצורי צמר ורועה ממושקף ארוך רגלים וחליל בפיו.

הכל היה כשורה לולא זה החמור, שהופיע אצלנו אי-מאין. פעם נסעו לעקור אבנים בכפר נושן ומצאו בין בתיו החריבים חמור זנוח, דל בשרים, מט לנפול על רגליו הדקות ככפיפי עץ. חשבו המוצאים שנודמנה להם מציאה, והביאוהו עמם הביתה.

חמור במשק, יימצא לו שמוש. והא' ראה — פרוקיה. נחא.

קשרוהו לעמוד בפנת האוורה וה' ינחו לו תחילה להבריא ולהשמין בשור. היה לועס וגורס ודוחס לקיבתו את הקס והשעורה שמצא הפקר סביבותיו, וכשתם המון לעס וטחן את חבלו ויצא לחפשי. תפסוהו פעם ושתיים וקשרוהו, והחמור, בן-מוזיק שכמותו, קורע את חבליו ובורח. למי במשק יש פנאי לרדוף אחר חמורים? התעצלו לתפסו והניחו לו לשוטט בין הרפתות, לטעים תלתן וחציר, וכששבע דיו נכנס למח' סן התבואות ונרדם בין שקי השעורה.

מעולם לא היו לו לחמור ימים סר' בים כימים אלו במשק. הוא שמן וכרסו תפחה ונתעגלה מיום ליום.

החצרן טרוד בעיסוקיו, וכשהוא פו' גש בחמור מטיל הוא פטיש בצלעותיו

מלון ציון

מסבח מעודן וכשר
מקסימום נוחיות

הדר-הכרמל, חיפה

מלפון 4465

מנונים

מר מגדלבאום תזמרתו

כשבת תה בשעה 5

קסטל

סיגריות וירגיניה

פסגת האיכות

החברה הירושלמית לתעשיית סיגריות בל"מ

שרירים פרטיים וגופים ציבוריים

רפאל הזפריין

„גוף יפה אינו נופל מן השמיים...“ הכות. לא כן נציגות המין החלש. (הגיי לים מ'15 ומעלה) אשר מילאו חלק ניכר של האולם, אך שוב לא לסיפוק זה התכוונו עורכי ההתחרות. וכאן אי ההבנה הכללית של המאורע הספורטיבי הזה, הראשון בארץ, ונראה שגם באל-פיים שנה...

היופי אינו נופל מן השמיים עמדתם של השמרנים אשר בתוכנו — „הבל, דברים בטלים, ריקנות“ — היא פחות מסוכנת מיתר עמדות השוללים. זוהי למעשה שארית אותו יחס לספורט שהיה קיים אצל אבותינו בגולה. נראה, כי היחס השלילי לתעמולה לגוף היפה בקרב העוסקים בספורט (ומחייבים או תו, ורואים בו אמצעי חינוכי), הוא הוא הבא להוכיח, כי תרבות הגוף טרם מצאה לה הד ראוי בקרב האוכי לוסיה שלנו. טעות היא להשתת התחרות ממין זה להתחרות יופי בין הנשים. בו בזמן שבהתחרויות אלו באות בנות המין היפה להציג את אשר הוענק להן מן הטבע, הרי שהתחרות השרירים, הפגנת הקו היפה והפלסטי, עיצוב הפוי זה הנאה — כל אלה באים להוכיח את ערך התעמלות השיטתית ואת העובדה, שרבים מבין הנוער יכולים להגיע לתו צאות דומות.

„מר ישראל 1950“
צבר צמחוני
צילומים: כרז

לאחר שנבחרו שבעת אלופי הגוף, היה ברור, שלא יצאה משלחת מעין זו מעבר לים כדי לשמש תעמולה למגובות המאוחדת, או למטרה לאומית אחרת, היתה משיגה תוצאות טובות יותר מאשר שני תריסרי שליחים אוכלי דו-זים. וברור גם, כי טרם הגענו להכרה זו, אם כי לא מן הנמנע, שבאחד הימים יחול שינוי ערכים בתפיסתם של מנהיגי העם. סוף סוף אין ישראל אלא מדינה צעירה בימים, ואילו בתקופה הממלכתית של ישראל בעבר, עסקו אבותינו במלאכות אחרות ולא דוקא בפיתוח השרירים או חיקוי אפוללו, ובודאי שלא בעיצוב פסליו של רודן. במשך דורות רבים, מאז יצרו היוונים העתיקים את המושג הזה של יופי הגוף לשמו, הקימו אמנם אבותינו ער-כים אחרים בשטחים אחרים, שאין להתעלם מהם... חבל רק, על כי שורת הגימיקים הארוכה, המוסריים והמדעיים, שהיינו מביאים כנגד תיאוריות שקר למיניהן על גזע ומבנה הגוף, לא כללה הוכחה מעשית ופשוטה זו, אשר קורטוב ממנה ראינו ב„תערוכת הגוף פות“ בתל-אביב לפני שבועיים.

נצחון צמחוני

העתונות עברה כמעט בשיקפה על המאורע, לרבות הכתבים הספורטיביים הרגילים לראות בתחרות כדורגל מאורע לאומי (או בינלאומי) ממדרגה ראשונה ואותם העתוננים, שהאריכו את הכתיבו על כך, נתנו תיאור המעשה בלבד. רק עתון אחד הוציא מסקנות, אך לא היו אלה מסקנות ספורטיביות דוקא העתון שמח לקבוע, כי בחירת „מו ישראל“ היתה מכה ניצחת למתנגדי הצנע, באשר יצחק כרמל, שנבחר שב כגבר בריא ביותר, הנו צמחוני, שאינו אוכל בשר...

אין גופים רשמיים

ובכן משום מה לא זכתה ההתחרות לתואר „מר ישראל“ לתשומת לב בקרב האנשים הנוגעים בדבר. עורכי ההתחרות שלחו הזמנות למדריכי ספורט לאנשי המחלקה לתרבות הגוף שי הממשלה, לסופרים ואמנים, אולם מכאן אלה לא הופיעו איש ופרט למנהל שרוו בתי הסוהר, מר גרו גרא, הדוגל בעצמו בתרבות הגוף (ובמדת מה מש מש לה „מוצג“) לא נראה איש מבין „הגופים הרשמיים“. ואותו קהל רב שמילא את האולם, לאמתו של דבר בא אותו קהל על אכזבה. אשר ביקש לראות שם, לא מצאו בהתחרות זו, לא היו מכות, הגיבורים לא התאבקו, ואילו הלהטים, שהראו האנשים על הבמה, היו יותר הצגה אמנותית מאשר הפגנת

„נו, מה בענין החמור?“ פגשהו החצרן ושאל.

„הכל מסודר! מכרתיו לפלאח בח' מש עשרה ל"י. לך והבא את החמור!“ הלך החצרן להביאו...

וכעת שמעו קיצו של ספור: חמור מנובז זה, שלא עלה בידי איש לסלקו, חרף כל החבטות והמהלומות, — כא שר נזקקו לו עמד וברח, הוא והאתון עמו.

שאלו כל איש, שמא ראוהו. ואת פי הילדים חקרו, ובאו לחקור אצל הטבחית מנין לה שפע הבשר הזה הש- בוע האחרון... חקרו ותהו, והחמור איננו.

אך בזכותו של חמור זה ששולם מחירו מראש, ערכנו אנו הלולת פורים לתפארת. זו היתה מסיבה עצומה, שא- לו בעמק ויגידו לכם!

שע. חייכם, לולא חמור זה. ספק אם היינו באים לחוג את הפורים.

לאחר כמה ימים פנה צביקה אל חרושת הגקניקים במחור. אך הללו סרבו. דרוש להם בשר כשר.

„מה אתם מתרגשים. כשר! אתם רוצים דוקא כשר, נמכור לכם חמור כשר.“

עד שהללו מהססים (ואנחנו הרי יודעים מה אתם נותנים לתוך דודי הב- שול שלכם!), נמצא פלאח שהסכים לשלם במחיר החמור חמש עשרה ל"י, ואפילו שלם מראש, בלא לראות מה ומי הוא החמור שקנה. נתן הפלאח לצביקה את הכסף, וחייבו לשלח אליו את המזיק שמן-הבשרים.

ביום הששי חזר צביקה הביתה.

צבורק גברתי... תלתל

אין מ'י'ס ל'ק...

תלתל
שפון ללא סבון

כמו לכל מצצרי „שמן“ קדמה גם להוצאת „תלתל“ תקופה ארוכה של מחקר מדעי ונסיונות מעשיים כדי להכטיח שהמוצר החדש יוכל להתחרות כטיבו אף במינים המשובחים ביותר בעולם. ואכן — התוצאות הצדיקו את העמל הרב שהושקע.

תלתל

מנקה יפה את השער. מוסיף להן יופי וזוהר, שומר על בריאותן ומקל על סדור תסרוקת נאה.

תלתל

אינו מכיל אלקלי או כל חמרים כימיים חריפים. אחרי החפיפה אין צורך בשטיפה בחומץ או מיץ לימון.

מחיר: השפופרת 220 פרי
הבקבוק 340 פרי
(כולל 25 פרי פקדון עבור הבטוח)

תוצרת „שמן“ חיפה

"פיגרו פה, פיגרו שב..."

פלסטאף זועף זוזמם.

טיטו מציג "אופו"

הזמרי השחקן האיטלקי מדגים לסופר

מאת סופרנו.

"מר גובי עודו ישן!" אומר השור
ער במלון קייטה-ידן.
אנחנו עוברים על פניו ודופקים
על דלת החדר מס' 1.
קול איטלקי מנומנם נשמע מתוך
החדר. הדלת נפתחת ואדם בעל גובה
בינוני ופנים שממנים וחלקים, לבוש
חלוק, מופיע בדלת.
"מיסטר גובי?"
"סיניורי?"

אנחנו נכנסים לחדר הקטנטן, אשר
שתי המיטות הרחבות תופסות כמעט
את כל שטחו. גבי טילדה גובי, המלווה
את בעלה בחייו ועל הפסנתר, אשה
בלונדית נעימה וחייכנית, יושבת ליד
שולחן כתיבה ומספלת בצפורניה.

אחרי שראיתי את גובי בסרטיו —
"ריגולטו" ו"כוח הגורל", קשה היה
לי להאמין שזהו אותו איש. בשני
הסרטים עטורים פניו בזקן. "זקן?"
הוא מחייך, כשאנו מעירים לו על כך.
"גם אני חושב שזקן יתאים לי. אני
חושב לנסות ולגדל אותו הקיץ. אשחק
בתפקיד דון ג'יובאני, המצריך זקן
ממילא!"

טיטו גובי מדבר אנגלית רצוצה.
כשהוא שואל אותנו אם מבינים אנחנו
שפה אחרת, אנו עונים בשלילה. רוצים
אנחנו להכריח אותו לדבר בפניו וב'
ידיו, לצייר כל מילה בתנועותיו. הן
הדבר המציין את טיטו גובי הוא היותו
זמר מושלם ושחקן מושלם כאחד.

"לא הספקנו לראותך בהופעתך הצי-

"חנה, תפסתי את התו הנכון!" לפני החופעה עורך טיטו חזרה כללית בפני אשתו.

תמונה מן האופירה הרשמית — פיטו גובי
בסרטו האחרון — "כוח הגורל" לורדי.

פיטו גובי פוגש את פאגליאצי.

גובי הפרטית

עולם הזה את תפקידו ב'74 אופירות

ההופעה נגמרה — אך המוזיקה נשארת!

עולם כהן

בורית. שמא תואיל לתת לנו הופעה פרטית? שאלנוהו.

החוצפה מוצאת חן בעיניו. "למה לא?" הוא צוחק. אבל חסרים לי הזמן, הפיאות והאיפור. מימי לא שיחקתי בלי איפור. בכל זאת, אנסה!"

וכך מעלה גובי לפנינו אופירה אחי רי אופירה — פעם סוער ופעם רגוע, פעם מתחנן וזועף ופעם מהתל ומת' לוצץ. ובין סוזה לפוזה, הוא מדבר על תוכן חייו — האופירה.

יש למעלה מ-50,000 זמרי אופירה באיטליה. קשה מאד להעסיק מספר כה רב, ביחוד עקב המחסור באולמים ובימות. לכן משתדלים כה רבים מבין הזמרים — כיחידים וכלהקות — לשוטט בעולם ולערוך סיבובים. אולם מובן שרק הגדולים ביניהם מסוגלים לעשות זאת.

גובי הגיע ארצה מלונדון, אחרי סיור בארצות אירופה הצפונית ובריטניה. הוא יישא בארץ עד סוף החודש ויחזור מכאן לאיטליה, על מנת להשתתף בחגיגת היובל לטוסקה, שתיערך הקיץ ברוב פאר בהנציה.

האם חושב אתה להמשיך ולשחק בסרטים? כן, בהחלט. עומדים על הפרק שלושה סרטים חדשים — שנים מהם ייסרטו ע"י חברה אנגלית ואחד ע"י חברה צרפתית. אחד הסרטים נכתב על ידי גובי עצמו. הוא מתאר את חייו של זמר הטוען שיוכל להצליח

(המשך בעמוד 12)

טיטו גובי מציג אופירה פרטית

(המשך מעמודים 10-11)

טיטו גובי זורק את התווים

„לנוח... לנוח... לנוח...“

בחדר ההלבשה של אטיאן דקרו

מחיותיכפים סוערות. קהל המוזמנים זורם מתוך האולם כשהוא מהומם לחלוטין מן ההצגה הבלתי-רגילה של תנועות מחושבות ומתואמות, ספק פנטומימה, ספק ריקוד מודרניסטי. העתונאים, המבקרים, הרקדניות ושאר האישים החשובים שהוסיפו משקל להצגת-הבכורה עולים לקומה השנייה של בית „הבימה“ כדי לשנות את המשקאות ולאכול את העוגות הכשרות-לפסח אשר הובטחו להם.

אנחנו בוקעים לנו דרך אל חדרי-ההלבשה כדי לחקור את האיש הגדול ולצלמו.

באיזה חדר הוא נמצא? אין לדעת. צריכים לנסות.

הנה הדלת הראשונה. דפיקה קלה ואנחנו מתפרצים. טעינו. בחדר מתלבשת הגברת היחידה של הלהקה הצרפתית. אף כי תלבושתה ברגע זה אינה מתאימה להופעה ציבורית, אין היא נבוכה ביותר. „מסיה דקרו“ מתלבש בחדר הסמוך.

אך הנה מופיע השחקן הגדול בכבודו ובעצמו. פניו מכוסות זיעה, שערותיו פרוצות, עיניו קפואות וחסרות-הבעה. התלבושת השחורה, הצמודה לגופו, פתוחה ומגלה את גבו.

מלים ספורות בצרפתית. מלים אחדות... פוזות מעטות... למען הקהל הרחב...

האמן שולח בנו מבט מיואש ומחפש מנוס. אך דרכי הגסיגיה חסומות. „לא עכשיו...“ הוא ממלמל. „לא עכשיו...“ „אולי מותר לצלם?“

„מון דיה... איני יודע... איני יודע כלום... אני יודע רק שאני זקוק לאמבטיה... אני עייף... עייף...“

וכאן משמיע השחקן אנתה עמוקה ושוברת-לבבות, אנתה לאי-בטחית בהחלט.

אין ספק, אפילו הוא, האמן הגדול, עודו סובל מן המתיחות הנוראה של הצגת הבכורה. תנועותיו קדחתניות וחטופות, כתנועות של אדם המתעורר זה עתה מנרדוזה. עיניו אצות אנה ואנה.

אטיאן דקרו

„אני עייף... אני עייף... אני עייף...“

הדלת של חדרי-ההלבשה נסגרת. אנו נשארים בחוץ.

כעבור חמש דקות מופיע האמן שוב, אך חל בו שינוי עמוק. האיש כולו כאילו נולד מחדש. פניו מקרינות ומרוצות. הוא לובש עתה אפודה אדומה ומכנס-יבד אפורים. במחצית הדרך לחדר המדרגות הוא נזכר שאינו נועל נעלים, והוא חוזר לחדרו כדי לנעול.

פזוזה? בבקשה, למה לא?

לשים את המקטרת בפה? בחפץ לב.

השחקן מרכיב את הבעת-הפנים המתאימה (ראה את התמונה) ומחליף בינתיים מחמאות עם שתי נערות תמודות שהופיעו במסדרון.

עוד תמונה? כן...

אך הנה מופיע אותו אדם מסתורי שתפקידו הנצחי הוא, כנראה, להפריע ברגעים כאלה. יש לו אלף פנים, אך לעולם אינו נעדר.

„אסור בהחלט...“ הוא אומר בעברית שוטפת (הבדובר, כמובן, באחד משלנו) „מר דקרו עסוק מאד... לא, אין לו זמן היום... אין לו זמן מחר...“

אולי בשבוע הבא...“

מאוכזב במקצת מוחק השחקן הגדול את הבעת-הפנים ה„צילומית“ מפניו ונעלם לעבר חדר המדרגות. למעלה כבר מחכה קהל העתונאים והמבקרים לטרפן.

א. אורי

אשר לאופירה האמריקאית, הריהי אכזבה מוחלטת. על אף הפרסומת הא-דידה והשבחים להם זוכים זמרי האופירה האמריקאית, נופלים הם בהרבה מן הזמרים האיטלקיים. אשם בכך הציבור באמריקה, שאינו רגיל לרמה גבוהה-כקהל האיטלקי.

„ומה דעתך על האופירה הישראלית? מדוע אינך מופיע בה?“

„לא הזמינו אותי, אגב, באיוו שפה שרים בה?“

„עברית, כמובן!“

„האמנם? האפשר לשיר את ריגור לטו בעברית?“

יודע הוא שטוסקניני ומולינרי הו-פיעו בארץ. מולינרי עשה זאת, לדבריו, למרות שחדל בכלל להופיע אחרי מות אשתו האהובה עליו, כדי למלא בקשה אחרונה של אשתו. לפני מותה ביקשה ממנו לחזור לארץ-ישראל ולנגן בה. טוסקניני הוא בלי ספק הגדול במצג-חיים. אולם באיטליה שוררת התמרמרות רבה כלפיו. מקורה בסירובו של טוסקניני לחזור לאיטליה גם אחרי השיח-רור ולקבל תואר של סינאטורי, התואר המכובד ביותר במדינה.

ביום הזכרון לשיחורר רומא הופיע טיטו גובי בפני רבבות החיילים האמריקאיים שחנו ב-עיר. בסיום הופעתו פרצה מפי הקהל שריקה מחרישה. גובי נדהם. היתכן כי שר כה רע? „כמעט התעלפתי על הבמה מ-רוב בושח“, מספר טיטו „אלא שניילי הגדול, שעמד מ-אחרי הקלעים, לחש לי: אל תתרגש, באמריקה זהו סימן להתלהבות!“

„מהו התפקיד האהוב עליך ביותר, מר גובי?“

„קשה לומר. אני משחק 74 תפקידיים, ואת כולם אני אוהב. אני חי אותם על הבמה.“

„וכשאני על הבמה?“

צחוק קל. „אגלה לך סוד. אפילו כשאני ישן, תמצאו פרטיטורה מתחת לכרי. אם מתעורר בלבי בחשכת לילה, ספק ביחס לאחד התווים, אני מדליק את האור ובוזק מיד את המקור. רק אז יכול אני לישון בשקט.“

בכל מקצוע אחר, הוא מנהל בזה אחר זה חנות של פרחים, מספרה וחברה מסחרית, ומגיע תמיד כמעט למקום הראשון במקצוע, אך מקריב מדי פעם את הצלחתו מפני שאינו מסוגל לחיות מבלי לשיר. זהו מוסר ההשכל.

גובי סבור שהקולנוע יכול להיות לעזר לאופירה ולהחזיר את אמנות הזמרה להמונים הרחבים. כמה מליוני איש הכירו את האריה המפורסמת „לה

כשבעית טריאסט עוד עמדה על הפרק וכשטיטו היוגוסלבי

עוד היה אהוב ליבם של הקומדיניסטים, הופיעו על קירות רומא טיסמאות-ענק: „אביבה טיטו“

(יחי טיטו!).

הטיסמאות הרגילו את האנטי-קומוניסטים, ובליה השני הו-טיפו ידים אלמוניות מילה נר-

ספת לכל הטיסמאות: „אביבה טיטו גובי!“

דונה אה מובילה“ מבלי לדעת את העלילה של ריגוליו. עד שראו את הסרט?

אין הוא סבור שחלה ירידה בפופו-לריות של האופירה. להיפך. האופירה השתפרה, ועצם קיומה מוכיח את הצ-לחתה.

„בימי סבי...“ אומר גובי, וכאן נעשה קולו עמוק יותר, תנועות שקו-לות ומדודות והבעת פנים רצינית ביו-תר מתארות לנו את הארון הנכבד הזה

בעל הצוארון הגבוה והמעיל הצר, „בימי סבי לא היתה לאופירה כמעט כל מתחרה, פרט לספרים מעטים וצי-השועלים. כיום מתחרה האופירה בתבי-עותיהם הקולנועיות של הקולנוע, המו-עדונים, הספורט, הריקודים, הקונצרטים

הטלביזיה ו...“ (קריצת עין שוכבת ות-נועתי רבת-משמעות).

„איטליה צועדת בראש האופירה כאו-כן עתה. אחריה צועדות שבדיה וגר-מניה. אולם הזמרים הגרמניים דומים

לשיריים — רציניים וכבדיראש. חסר להם ההומור. שרים הם את המנגינה והמלים, אך אין בהם מרוח היצירה.“

וכדי להדגים את כוונתו הוא מעלה דמותו של פרופיסור למוסיקה המדקלם בכובד ראש את... האריה של דון-חוזו

בכרמן.

תערוכות בכרך

בת הג'ונגל - מלכת הצבעים

אנים וג'ונגל אינם פרי דמיונם של סופרים ובמאי הסרטים ב"טכניקולור"... שחר ילדונה עבר על קליאו בתוך שבט אינדיאנים בעלי מנהגים משונים. אחי מהם - אסור לאדם לצייר דמויות וכל שכן לנקבה. שמה היה או "וארסיאבה"

קליאו נובארק נערה אינדיאנית באבוריכיר

והיא בת שש. אולם ראש השבט, אדם פיקח, שמלאו לו מאה אביבים, הבין כי הנטיה החזקה של וארסיאבה בא לה מתוך "כוח עליון" ועל כן נעדר טקס בג'ונגל והוכרו על ההיתר. יחד עם זה ניתן לה השם "קליאו" שפירושו באינדיאנית מלכת הצבעים.

מפיקאסו לאברכביר

הדרך מהגלריות המפורסמות לאמנות ועד לצריף באברכביר אינה קלה כלל, אך קשה עוד שבעתיים ממנה הדרך מהשבט האינדיאני בג'ונגל לאמנות הג'ונגל, לאטליה של פיקאסו ושגאל. קליאו עשתה את שתי הדרכים. מקץ עשר שנים הלך שמה לפניו בערי אירופה. בכל אותה תקופה "נתתי לגייר את כל האמוציות שלי" אומרת האמנית. לא רק במחוללה, אך גם בעטה. מסתבר שקליאו היא גם סופרת, וכבר פורסמה כמה ספרים על אמנות. כיום היא מת-כנת ספר על מארק שאגאל.

קליאו היא גם רקדנית ויודעת גם את מלאכת הטייס. אך "כל אלה אינם דברים חשובים כל כך" אומרת קליאו בחיוך...

המכחול מוביל לתנ"ך

מזה והעתיק והמזרחי מאידך, מדברות אלינו תמונותיו על ידי אותה סינתזה של טכניקה חדישה ונושאים עתיקים. כאן תמצא כעין סוויטה שלמה של נושאים (שולמית, פולחן הפרת, בת יפ-תח) הלוקחים מאותה אוריה, והמשכנע ביותר ככולן היא המקוריות. ואותה מקוריות היא אשר מושכת את הקהל הרחב, קהל שאינו מבין הרבה מכל אותם הניתוחים והמלים בהן רגילים להשתמש המבקרים האמנותיים. אותו קהל אוהב את תמונותיו של קסטל, אם גם לא תמיד הוא מבין למהותן.

בשכונת אבו כביר, לפני כשבועיים, הריקו גנבים את צריפה הדל של עולה חדשה, המתגוררת שם יחד עם בעלה ותינוקם הרך. אך עיקר רכושם של דיירי הצריף היה תמונת מתחת למטה ואותו לא השיגה יד הגנב. היו אלה

בסך הכל הגו כיום בן 33 והוא מזה 20 שנה ומעלה בשורה הראשונה של המנגנים המפורסמים בעולם. נמצא כעת בארץ פול פורה, המנצח על התזמורת הפילהרמונית והוא, המיי סיקאי הצרפתי, היה הראשון שלוחה את מנוחין על הבמה. ומענין כי מאז לא נפגשו השנים. עשרים שנה בחיי אמן, בפרט אמן מפורסם - זוהי דרך ארוכה ועשירה במאורעות. כעת הם נפגשים במרכז מוסיקלי חדש, שקם בינתיים בפניה זו של העולם: תל אביב. אלא - לא על אותה במה...

יהודי מנוחין בא

צח הגרמני פורטואנגלר היה בה משום מעשה גדול, וכי עלילת דרייפוס במהדורה שניה נערכת בעולם נגד המנצח המפורסם. השקפה זו אינה מחייבת את מאזיניו של מנוחין, אך רשאי יהודי צעירימים ששמו מנוחין, שחי בימי הטרור הגרמני מעבר לאוקיאנוס, להניח כך ולא אחרת...

מורה בטעם האמריקאי מנוחין לא נולד בארץ, כפי שסבורים רבים, אלא בניו יורק. אם כי הצ'חותיו העצומות הראשונות יהוקרה ההמונית באה לכנר תחילה באירופה, הרי שאמריקה היתה לו לסולם גביה בשביל הקאריירה המזהירה שלו. אולם מנוחין אינו ליום עוד חסיד של ארץ מולדתו. "אירופה היא ערש התרבות המוסיקלית" טוען הכנר ואמנם הוא מרבה לשבת בה בזמן האחרון יותר מאשר באמריקה. משהו מתמרד בקרבו של האמן נגד אמריקה והמכניזציה שלה. כפי שהתבטא הכנר לפני זמן מה הולך ומתקלקל טעמו של הקהל באמריקה בגלל האפשרויות האין סוף פיות הניתנות שם לכל אדם להאזין למוסיקה בכל שעות היום והלילה. קמה באמריקה שורה של דפוסים - טוען מנוחין - וכל אדם יצר לו מושג על שלמות באמנות על פי תקליטים והרדיו וכאן השקרה יען כי חסר בתנועה ההמונית והאת למען המוסיקה באמריקה דבר אחד: המומנט האנושי. כך סבור מנוחין, והוא חושב את עצמו לבן אירופה...

מורד בטעם האמריקאי

יהודי מנוחין הוא אחד האמנים המרטיים בעולם המערבי, שביקרו בברית המועצות. ייתכן, כי אילו עשה כן כיום, היו מכריזים עליו כעל קומוניסט. ביקורו האחרון במוסקבה היה לפני ארבע שנים והוא התיידד שם עם גדולי המוסיקה אשר מאחורי מסך הברזל ואף הופיע בקונצרט משותף עם גדולי הכנרים של רוסיה, דוד אוסטרליך.

יהודי מנוחין הוא אחד האמנים המרטיים בעולם המערבי, שביקרו בברית המועצות. ייתכן, כי אילו עשה כן כיום, היו מכריזים עליו כעל קומוניסט. ביקורו האחרון במוסקבה היה לפני ארבע שנים והוא התיידד שם עם גדולי המוסיקה אשר מאחורי מסך הברזל ואף הופיע בקונצרט משותף עם גדולי הכנרים של רוסיה, דוד אוסטרליך.

עוד לא היה כדבר הזה בארצנו: חדשים לפני בואו של אמן פתחו בפולמוס מסביב לאישיותו, מעשיו, עברו; נתפלגו הקהל, יודעי דבר והאמנים לשני, מי בעד ומי נגד. בסך הכל - פרסומת מצוינת, נוסח מעשה אימפרסריו סריו בעל מעוף, לולא - הסכנה שרח"פה מעל לפרשה, שעשויה היתה להפכה לפרק "החטא ועונשו".

אלה שטענו נגד, מצאו את החטאים (ולא מעט הפריזו) וביקשו להטיל את העונש: חרם. ואילו אלה שלימדו סניגוריה (ואף אלה הגיומו) הפליגו על כנפי ההשקפה המיושנת על אוניברסליות, ועל כך, שאין לצרף את ההשקפות ואמנות, והתחננו: קבלוהו בסבר פנים יפות. מכולם הרחיק לכת עתונה של ההסתדרות: הוא היה הראשון שיצא בהתקפה על יהודי מנוחין, ומקץ ששה שבועות כתב אותו עתון במאמר ראשי בכרך כך: נקבל אותו יפה, כאח החורג בתשובה וחורג למו... לדת...

ומשירים יהודי מנוחין את קשת הקסם שלו (באמריקה מרגנים, כי היא ירדה בטיבה) יאזינו המונים לנגינתו של גאון זה (והוא בלי ספק אחד הגאונים המובהקים של המאה במוסיקה) ויהפשו בצליליו... את יודיו, ומנוחין עצמו, האיש המאמין בשליחות נעלה של אמנות, יהרהר אולי: הרי אני מנגן בפני אחי, בני ישראל, אך מכאן ואילך יקבלו את רשות הדיבור - ברהמס, בטהובן, בלה בארטוק. וזה טבעי, וזה מובן, כי המוסיקה, המופשטת שבין האמנויות, אין זה מתפקדה לשמש צינור לוידיו של המבצע. ואף לא כן באותה סוגיה, כה בארטוק, שאותה הקדיש הקומפוזיטור לכנר ביי מיו האחרונים בגלות אמריקה...

אינו חוזר בתשובה

אלא שעל עצם הענין כמעט שלא כתבו אצלנו. על כך שמנוחין אינו חוזר בתשובה, כי הוא אינו סבור כלל שעבר עבירה, וזהו, אם תרצו, הצד היפה של המטבע. כי אלו ביקש מנוחין להשלים בכל מחיר עם יש-אל, היה אומר: "חטאתי", ובני יש-אל רחמנים היו מכינים לרוחו. אולם מנוחין סבור כי התערבותו לטובת המני

פסנתרים מפרישת ידועות - בבית דול יפטרמן אח ירן. ת.א. רח ישי

הצייר קסטל

זמן תנכ"י וטכניקה חדישה

צילום: בנו רותנברג

העולם הזה, מ' 651

הצגות בשבוע הבא

מלאה כרימון בחידושים אמנותיים היא תל"אביב בשבועות אלה. זה עתה הועלה על שתיים מבמותינו ("הבימה" ו"קאמרי") הצגות, אשר מבחינה הטכנית של ההצגה יש בהן משום נסיון או חידוש. גם וילדר וגם פריסטלי "נוקטים בשיטות" בהצגותיהם אלה ("העירייה שלנו" ו"מאז גן עדן"). אולם את השיא בחידוש האמנותי מגיש לנו עתה אטיין דקרו, אמן הפנטומימה הדרמטית, שהצגותיו הראשונות בארץ עוררו שני סוגי תגובות, ושתייהן אופייניות למדי — האחד אומר: "אמנות גדולה" ואילו השני טוען: "...אמנם לא את הכל קל כל כך להביין".

מהפכת הצעירים ב"אהל"

"תעלולי סקאפן" היא הצגת הבכורה של ה"אהל" בשבוע הבא והמעניין, או ליתר דיוק, הגדור אשר בהצגה זו היא העובדה, שבהצגה זו יעדרו על במתו של תיאטרון הפועלים כל הותיקים. ואם עצם הצגת קומדיה של מולייר אין בו משום חידוש, הרי שלא כן כאשר מדובר על הצגה על במת "אהל" שכולה בידי המשמרת הצעירה. אם כי הסיבה לכך אינה אומרת דוקא התקדמות (פשוט: הותיקים יצאו לטיבוב באירופה) אין זה משנה, ונוכל הפעם לראות את הצעירים אשר בתיאטרון זה, כשמישה אחראית נמסרה לידיהם.

מולייר נתן ליצירתו זו יסוד של פארסה, משהו מנוסח "קומדיה-דל-ארטה", אך התוכן הוא מרדני רציני ומבא. ב"תעלולי סקאפן" מעלה המחבר על גס את אותה משמרת צעירה שנסאה בחובה את זרעי המרי נגד הפיאודליות. ובמדה שבכל עלומים תרסט רעיון המרד, שוחר האמת ולוחם ברקבון, הרי לפנינו "מחזה אקטואלי". ועוד חידוש מענין על במת ה"אהל" בהצגה זו: שלשה מבין האחראים להצגה הם עולים חדשים. ואלה הם: הצעיר פ. שורק, הקומפוזיטור א. נתן והכוריאוגרף ד. בדר.

אופנבאך ב"ירלהידו"

שבועים שנה אחר מותו בפריז, עשיר תהלה ויריבים, חוזר אלינו בשבוע הבא יעקב אופנבאך, הקומפוזיטור הי

ניז'ינסקי הרקדן המטורף

בן 60 מת השבוע בלונדון האיש, אשר "האלים התקנאו בו". אף כי מחצית חייו עברה עליו בבתי חולים למחלות רוח ונפש, נשאר שמו עד היום כאגדה לא רק בפי האנשים, שזכו לראותו על הבמה, אלא גם בתולדות הבאלט. היו לו חיים סוערים לוא סלאב ניז'ינסקי, אמן הבאלט הדגול, ולא היה גבול לתהילות ולתשבחות בפי המבקרים, באותה המחצית הטובה של חייו. ואילו מאז חשך עולמו, טיפלו בו רופאים, פסיכיאטרים ו"קוסמים" למיניהם, שלא עזרו לו במאומה.

כאשר בשנת 1919 תקפה את ניז'ינסקי סקי האידיאה לתרגם לבאלט אחת מסימפוניותיו של ברהאמס, שאלו ידיו: האמנם יצא מדעתו או שמא אוכלת אותו קונצפציה אמנותית חדשה? קשה היה לנחש זאת אז, ב-1919, אך הזמן הוכיח, כי שני הדברים גם יחד אכלו במוחו של ניז'ינסקי. הסימפוניה לברהאמס הועלתה בבאלט על ידי אחרים, בשעה שניז'ינסקי הכריז על עצמו כעל גיור שעליו להתבודד בערבות סיביר... מאז לא חזר עוד האמן לאי-תנו, אך כל אותו זמן זכרו לו את חסד גדולתו משנות הוהרה הקצרות שלו והוא נשאר בתולדות האמנות כאחד מגדולי הבאלט.

ניז'ינסקי היה כוכב הבאלט במלא מובן המושג, בתקופה הגדולה של דיאגיליף, מסדו של הבאלט הרוסי. חלקו לא היה בבצוע בלבד, אלא גם באותו שיתוף פעולה רוחני עם הקומפוזיטורים, הנותן פרי יסודי כל כך לבאלט: את המוסיקה, בעיקר היה זה סטראוינסקי, שחיבר לבאלט זה את "פטרושקה", את "צפור האש" ועוד, יצירות גאוניות כשלעצמן. ולא היו רבים על קרשי הבמה שיוכו לדברי בקורת ולהבים כניז'ינסקי. "האלים מת-קנאים בו" גמרו עליו אומר המבקרים. אולם חייו לא היו דרך תהלות בלבד. חיפושיו באמנות, כרוב החיפושים אחר דרכי ביטוי חדישים, "קיבלו את שלהם". הצגת "מנחת הפאון" לז'ינטי עוררה סקאנדל בפאריז והעתון "פיגארו" יצא בהתקפה נגדו בטענה שאמנותו פוגעת במוסר. "צפור האש" וכתה בהצגת הבכורה שלה לשערוריה גדולה עוד יותר. בכל זאת לא חדל ניז'ינסקי לחפש את דרכו, עד אשר ירד עליו דכאון והוא הגיע למסקנה עצובה, כי משהו הלך ואבד בחייו. איש לא ידע עוד, כנראה, אם היתה זו אמנם מסקנת חייו או האות הראשונה של מחלתו. הוא "הוכרו רשמית" כחולה רוח ב-1919.

פרט מענין בחייו העצובים של האמן הרוסי היא האהבה הגדולה שלותה אותו בשלשים השנים האחרונות. כתשנים לפני לפני אסונו פגש בשחקנית הקרדינית ההונגרית, היפית רומולה דה פולסקי, והוא נשאה לאשה. מאז לא עזבה אותו ונסעה עמו סביב העולם וישבה לידו בבתי חולים, כשר התקוה אינה עוזבת אותה, שמא בכל זאת, עוד ישוב ניז'ינסקי הגדול אל הבמה...

חברת ר. ק. או. ראדיו פיקצ'ורס

מודיעה, כי בהתאם להסכמה הראשון עם מר רוברטו רוסליני בדבר יצירת הסרט "סטרומבולי", — סרט זה ישוחרר להצגת ככל אירופה ובמזרח התיכון באותה צורה שמר רוסליני עצמו הכין אותה וללא שנוי כל שהוא. הסרט "סטרומבולי" שלו הוענק זה לא כבר הפרס הגדול של העיר רומא.

(מ.)

"מאז גן עדן".

חנה מירון ומרים שני

של תאריכים ודמויות אינו חדש והקדים את "לילה-לו" אופנבאך עצמו, ממציא הקומביניציות בין יחן העתיקה לבין החברה הפריסאית מהימים ההם, עם כל הסאטירה והעקיצה אשר בהצגות אלו. ואולי משום כך דוקא — כאשר המדובר הוא באופנבאך, ובמגן לאזו, ובהלנה היפה — קלע דוידוב למטרה. מובן מאליו כי האופנבאך של היום מגיע אלינו לא בכרכרה ואף לא ברכבת אכספרס, אלא כעולה חדש, העובר את בנימינה ומגיע באוטובוס של "אגד". וכל זה רואה מלמעלה הלינה היפה, האשה, שנתפרסמה יותר תורת לאופנבאך מאשר למיתולוגיה היוונית, שוכנת מזה זמן רב במרומים וכמו מובן הזדקנה בינתיים. (התפקיד בידי אלינה סטרינצקה, השחקנית רבת הכשרון של הבמה הועירה שלנו).

מפורסם. הוא בא בגלגולו החדש בדמותו של אלכסנדר פרנובסקי, שחוזר בהזדמנות זו אל במת "לילה-לו". מה עשה אופנבאך, רבן המנגינה הפופולרית והסאטירה החדה, במשך כל הזמן הזה, ומה מעשיו עתה — על כך מבקש לתת תשובה ביטוש דוידוב, הבמאי, שחיבר את "סיפורי גראנובסקי" אלה מתוך שיתוף פעולה עם וילנסקי, הקומפוזיטור. דוידוב, הבא מבולגריה, ביים ב"מטאטא" את "יום מנוחה", והוא ירש עתה את מקומו של ורדן ב"לילה-לו" מאחר שבמאי זה יסד את תיאטרון הבובות "סטיריקון". כיצד ייילג סקי את מנגינותיו של אופנבאך עם אותן האהודות עליו, שאחדות מהן מוכרות לנו מפי שושנה דמארי — גם לזה תינתן התשובה בהצגה החדשה. הרעיון הזה של שילוב אנאכרוניסטי

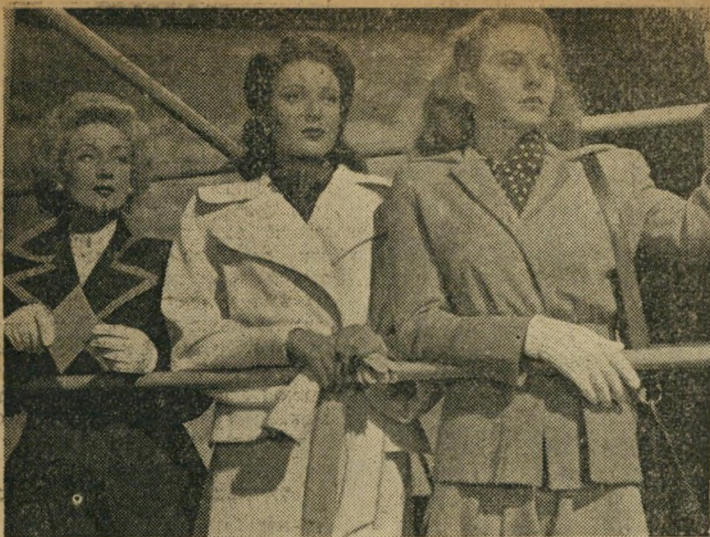
שפופרת פי שפופרת

משפופרת משומשת אפשר לייצר שפופרת חדשה! אוסף השפופרות יחפון בחמרי גלם ובמטבע זר

בהתאם לצו השלטונות אין למכור תוצרת כל שהיא הנארות בשפופרות מבליל קבלת מורת השפופרת ריקה

שמרו על שפופרותיכם הריקנות

אורות וצללים...

מכתב לשלוש נשים

עבודתו בסרט הזה זכתה את יוסף מנקיביץ בתואר "הבמאי הטוב ביותר ב-1949". בתמונה: שלוש הנשים — ג'ין קריין, לינדה דארנל ואן סותרן.

אולפנים יש — וסרטים אין

ביותר, מראות אי פעילות שתהיה מובנת אם נזכיר שבאף אחת מהנהלותיהן אינו יושב אדם שיש לו קשר, ולו גם רחוק ביותר, לסרט בכלל ולסרט עברי בפרט. שתי חברות אלו רכשו לעצמן שטחי אדמה גדולים מקרקעות האומה וקברו בהם, כפי הנראה, את תכניותיהן העצומות. הממשלה, שעושה לאנשים אלה, אינה מפעילה עליהם, משום מה, כל לחץ שיבצעו את אשר הבטיחו לעשות: לייצר סרטים. חברות קטנות יותר פעילות למדי, הגם שבצורה מורה מאד. הבמאים העוסקים בהכנת סרטים "ישראליים" פחות או יותר בקביעות הם אלה:

א. יהודי-רוסי-אמריקאי שסובב בארץ מספר סרטים קטנים (בארצם וב"ערכם).
ב. יהודי-אמריקאי שהציג זה עתה בניו-יורק סרט "ישראלי" (דובר אנגלית).

ג. במאי יהודי-אנגלי שסובב ב"בקרורו האחרון בארץ סרט ארוך.
ד. במאי הונגארי העומד להתחיל בסרט "ישראלי" גדול.
ה. במאי מרקואני המסובב בעצם הימים הללו סרט בירושלים.
קייבוץ גלויות מענין, במאים בני אסכולות שונות ומשונות, בעלי נסיון מגוון ודרגות שונות של כשרון. אולם בכל זאת יש משהו המאחד את כולם:

איש מהם אינו יודע עברית.

עבודת ההסרטה נעשית על סהרת הלועזית. אין זה מקובל כלל — ובלתי אפשרי, בעצם — לנהל את ההסרטה בלשון הארץ. גם המתכרים אינם נוקטים לעברית; אם יכתבו את תסריטיהם בלשון ישראל, לא יוכלו הבמאים לקרוא אותם. אולם אל דאגה, כותבי התסריטים יגישו את כתבי היד שלהם בלשון בני אדם, כי אין בהם אסיאתים דוברי עברית. מחוץ לעולים חדשים, או תיירים לשעה אלה, יש יוצרים מעניינים מבחינה תרבותית בין זתיקי אנשי ההסרטה בארץ; למשל — ולשנינה — אותו צלם-במאי, אחד מעמודי התווך של תעשיית הסרט שלנו, שאינו יודע מלה עברית אף על פי שהוא יושב בתוכנו שמונה עשרה שנה.

זהו המצב מסביב לסיר הבשר הדל של תעשיית הסרטים בארץ. אין אנו קובעים שאנשים אלה אינם מסוגלים להקים כאן תעשיית סרטים, אומרים אנו רק שסרט עברי יהיה לנו אך ורק כשהתעשייה תיהפך לאמנות סרטים בעלת סגנון ישראלי מקורי ורוח עברית מקורית. להשגת מטרה זו זקוקים אנו לכחות יוצרים חדשים, מבני הארץ.

יחזקאל שניער

המצוינים שנעשו בצרפת של ימי הכיבוש הגרמני.
אין אנו רוצים לפגוע, חלילה, בקולנוע "זוהר", אבל סרט זה צריך שיהיה מוצג אף בבית קולנוע במרכז העיר כדי שיהיו ממנו גם אנשים שאינם יכולים לטלטל את עצמם לדרומה של העיר.

ובכן, חלקו את פרטי האקדמיה לאמנות הסרט בהוליווד וכמה לבבות נתמלאו אשר רבים אחרים מאוכזבים, כי אל פרטי ה"אוסקר", כפי שהם נקראים, לוטשים את עיניהם כל אנשי הסרט באמריקה.

ברודריק קרופרד זכה בפרס השחקן הטוב ביותר (הסרט: "כל אנשי המלך") אוליביה דה האבילנד זכה בפעם השלישית את ה"אוסקר" כשחקנית הטובה ביותר (הסרט: "היורש"). שחקן המשנה הטוב ביותר: דין ג'אגר (בסרט "שעה שתיים עשרה, למעלה") שחקנית המשנה: מרסדיס מקמברידג' (כל אנשי המלך). הסרט הטוב ביותר: "כל אנשי המלך". הבמאי הטוב ביותר: יוסף מנקיביץ ("מכתב לשלוש נשים").

בשנים האחרונות ניתן מטר של ביקורת על שיטת חלוקת פרסים אלה. כיון שלא ראינו עדין את הסרטים שזכו, פרט לאחד, לא נוכל לקבוע אם צדקו המבקרים לחלוטין. אולם מאחד שראינו (לא בארץ) את "מכתב לשלוש נשים" אנו יכולים לקבוע בוודאות שיוסף מנקיביץ אינו ראוי כלל וכלל לתואר "הבמאי הטוב ביותר לשנת 1949".

השחקנית הטובה ביותר ב-1949

אוליביה דה האבילנד זכתה, זו הפעם השלישית, בפרס ה"אוסקר" של האקדמיה לאמנות הקולנוע בהוליווד. התמונה הזאת לקוחה מן הסרט של ויליאם ווילר "היורש", שמשחק בו הביא לה את הפרס.

במדורנו האחרון הזכרנו את הבמאי הדני המצויין קארל דראייר, והבענו את צערנו על שאף לא אחד מסרטיו המעטים מצא את דרכו ארצה.

למחרת היום נתבשרנו שסרטו האחרון "יום הזעם" יוצג בארץ. בעצם, הוא הועלה על הבד בחיפה כשהוא נושא את השם "יום עברה".

ועל כך יישר כחו של סוכן הסרט ובית הקולנוע שהעזו להסתכן ולהציג יצירה גדולה אף שהיתה בכל מקום כשלוף קופתי חרוץ.

נקווה שהקהל שלנו ידע להעריך את סרטו הגדול של דראייר ושיבישראל, לפחות, תנתן לו קבלת הפנים שהוא ראוי לה. וכן שהכתובת "רק למבוגרים" המצורפת אליו לא תמסוך לבית הקולנוע אנשים המקווים לחזות במשהו שלא ימצאוהו.

המאורע החשוב ביותר בי עולם הסרטים הקטן שלנו בעת האחרונה היה בלי כן ספק פגישתם הראשונה של עובדי ההסרטה בארץ, לקראת ייסוד ארגון עובדי המקצוע בישראל. היתה זו פגישה מוזרה: מדרכו של עולם הוא שעובדים במקצוע אחד מכירים זה את זה, אף אם אינם מאורגנים בקבוצה אחת. לא כך אצלנו. נכנסו אנשים אחד אחד לארץ לפעילות בבית הוועד הפועל של ההסתדרות והביטו זה בפני זה במבטים תמהים של אידיכרות.

כמה אופיני הדבר למבנה, או הסדר ולאנרכיה השוררים ב"תעשיית הסרטים" בישראל! כאחד הגליונות הכאים נישב ונדבר על תפקידיו של ארגון זה העלול — יותר מאי שר עשרים בעלי הון מחוץ לארץ — לתת דחיפה קדימה לאמנות הסרט שלנו.

בינתיים, הננו מאחלים לחברי רים ולוועד המיסד הצלחה רבה.

לפני חדשים אחדים נבאנו שהדרך האחת לפתור את בעיית הצפיפות בבתי הקולנוע, לבער את נגע הספסרות המבישה בכרטיסים ולהפוך את ההליכה לקולנוע מעניין לתענוג היא שיטת הצגת ללא הפסקה. וניבאנו שאם יתחיל בשיטה זו בית קולנוע אחד ויחיד, ילכו כל השאר בעקבותיו.

נבואתנו נתקיימה. אחרי "תמר" החל להציג עוד בית קולנוע בתל-אביב "ללא הפסקה", ואף על פי שהאחרים עודם מתעקשים להשאר פרובינציאליים, גם שעתם תגיע.

תל-אביב גדלה והולכת ומתחילים להתבלט בה שני סוגים של בתי קולנוע: הגדולים שבמרכז העיר, המציגים סרטים בהצגות בכורה, ובתי הקולנוע "המקומיים", ברחובות צדדיים, בשכונות ובפרברים שאליהם מגיעים הסרטים בסבוב שני או שלשי.

אחד מן הסוג השני הוא קולנוע קטן ונחמד, "זוהר", בשכונת ספירא, שהפיתע אותנו נעימות והציג בהצגת בכורה דחוק את הסרט הצרפתי הנפלא של לואי דאקין, "אנו הנערים". אין זה סרט חדש, השנה תמלאנה לו תשע שנים, אולם מהדורה צרפתית זו של "אמיל והבלשים" היא אחד הסרטים

האם יש לך זכרון טוב ?

התשובות לשאלות הבאות מזורות ברשימות השונות בגליון זה. הזוכר אתה את הפרטים ? אם לא, ראה בעמוד 18.

1. העיר ריקאביק היא בירת —
(א) גרינלנד, (ב) דנמרק, (ג) סקוטלנד, (ד) איסלאנד.
2. האניה "מסדה" —
(א) התפוצצה, (ב) התהפכה, (ג) עלתה על שרטון, (ד) התנגשה עם אניה אחרת.
3. התואר "מר ישראל" נמסר על-ידי —
(א) ראש הממשלה, (ב) שר הקיצוב, (ג) מנהל בתי הסוהר, (ד) מפקח מט ההכנסה.
4. קליאו נובארו היא —
(א) אשתו החדשה של קלארק גיבל, (ב) מאכל הודי, (ג) פרח ספרדי, (ד) ציירת.
5. הסרט האחרון של טיטו גובי היה —
(א) כוח הגורל, (ב) ריגולטו, (ג) כרמן, (ד) דון ג'ואן.
6. מוסקאניני סרב לקבל את התואר של —
(א) סנטור, (ב) אזרח תל-אביב, (ג) נשיא הרפובליקה, (ד) נגרל.
7. הסרט שזכה לפרס אוסקר הוא —
(א) "כל אנשי המלך", (ב) "חרב במדבר", (ג) "האדם השלישי", (ד) "שמסון ודלילה".
8. יהודי מנחין הגן על הגרמני —
(א) פון-פאפן, (ב) רודולף הס, (ג) פורטי-וואנגלר, (ד) דייניץ.
9. לונה-פארק תרגומו בעברית —
(א) גן צבורי, (ב) מרכז שעשועים, (ג) בית ילדים, (ד) גן הירח.
10. את פקיד הממשלה מלמד נימוסים —
(א) אדוין סמואל, (ב) מרכז מפ"ם, (ג) הרמטכ"ל, (ד) מפקד המשטרה.

דייג באילת
חלוס החייל — אימת עקרת הבית.

בין שב' קטמון ורח' עזה החלה העבודה בהקמת שכונ חדש של חברת "רסקו" בירושלים. לפקידו ממשלה המועברים בירושלים הובטחו הקלות מיוחדות כדי לאפשר את שכונם.

צלום: רסקו

אין הבואגת לפאוסיה
שתנשת בשמן לתינוק
"שמן" *Se* 170 פרי
(כולל 20 פרי) פקדון עבור הבקבוק

העולם הזה, מס' 651

היא
מלניעה ומעודדת

בכל מצב ובכל זמן
אמפייר
שמיר

★ אחים בזרנו • בע"מ ★

מסתרי החדר מס. 12

מאת חוה ברנד

מי מאתנו אינה רוצה לנסוע ל- שבדיה? דומני שאין אשה כזו במדינת ישראל. ואם ישנה אחת כזאת, סימן הוא שטרם שמעה על כל הזכויות והנחיות שמעניקה מדינת שבדיה לנשים. איזה מטבחים! איזה שרותים! תני אים סוציאליים ממדרגה ראשונה, שיוון ויתרון לאשה. ואפילו גופש על חשבון המדינה.

תארי לעצמך! אינך צריכה לחסוך כל חודש, אינך צריכה לותר על שמי לה, מעיל או זוג נעלים או על שלשתם יחד. בסוף השנה, אחרי 12 חדשי עבודה קשה ומגיעת, את משאירה את הילדים במעון הממשלתי ונוסעת לשבועיים של חופש ונופש בבית הבראה או בקי-טנה, בחינם או במחיר סמלי.

אך למה לחלום על שבדיה? הן אני חיה בישראל ואני צריכה לנסוע לחופש לאחד הקבוצים, לכרמל אי לצפת, עלי להוציא את כל חסכוני, נוסף למפרעה על חשבון החודש הבא, ואת הילדים אני צריכה להשאיר אצל אחד מבני משפחתי שבדאי יפנק אותם

איזה עקרת בית זוכה לכך בתל-אביב?

כשעלינו לחדר לנוח פגשתי את חברותי לחדר. אחת - עולה חדשה שקרוביה בארץ שלהו אותה להבראה. השניה - אשה מבוגרת. והשלישית בחורה צעירה ונחמדה. בודאי צברתי כמוני.

לא שוחחנו בינינו, כל אחת שכבה על מטתה, קראה עתון או ספר ונמנמה. מתוך נמנומי נדמה לי ששמעתי קולות נחרה. אך לא הייתי בטוחה ולא התי-רגשתי. ארוחת הערב גם היא הייתה טהורה מפילה, אף כי היה בה שמץ של כרוב.

ישבתי עוד מעט בחדר המנוחה. קראתי ספר, האונתי לרדיו ועליתי לחדרי. הייתי עייפה ושכבתי לישון.

לפתע התעוררתי לקול צעקות ובכי. העולה החדשה ירבה במטתה וצעקה. האשה המבוגרת הרגיעתני:

"זה קורה לה כל לילה. נראה שהיא חולמת חלומות זיועה על מה שעבר עליה. אין דבר, זה לא קורה יותר מפעמיים בכל לילה. תתרגלי!"

נרדמתי שנית. והפעם התעוררתי לקול נחרה. הפעם לא היה ספק היתה זו נחרה אמיתית - עסיסת. שכנתי המבוגרת נחרה.

התכסיתי בשמיכה מעל לראשי, אטמתי את אוני והתחלתי להירדם בשלי-שית.

הדלת נפתחה ברעש וגסגרה ביי-פיקה. הצברית הנחמדה נכנסה, העלתה אור וישבה על מטתה. השמיכה לא הועילה, הייתי ערה לחלוטין. הסתכלתי בשכנתי הצעירה. היא חלצה את נעליה והשליכתן לפינה. כשנוכחה לדעת שאני ערה שמחה מאד. יש עם מי לדבר!

"הראית את הפלמ"חניק הזה שישב מולנו בשעת ארוחת הערב? זה שצו-לע מעט. הוא נפצע בקרבות לטרון. איזה בחור! איזה חברמן! פעם אחת בחזית..."

וכאן בא ספור ארוך על כל מה שעבר על הגבור הצעיר בחזית. ואח-ריו סיפור שני ושלישי ורביעי... למחרת כבר הסכמתי לקחת את הכסף ולנסוע חזרה לביתי. לא רציתי להתרגל לצעקות ולנחרות ולפספוסטי שכנתי. הביתה, הביתה!

לא, אינני רוצה עוד לנסוע לשבדיה. תתארו לכן שכל שנה אצטרך לנסוע לבית הבראה! אולי בשבדיה אין עולות חרשות, אך נשים נחרות ונע-רות מאוהבות בודאי ישנן גם שם. לא! מוטב לי לשבת בביתי, לבשל כרוב ולאכל פילה.

דרתי מקום בבית הבראה, קניתי את כל הדרוש. תפרתי והכנתי, סדרתי הכל לילדים ושלחתי אותם לסבתא. דאגתי לארוחותיו של בעלי, הפקדתי בידים נאמנות את כרטיסי המזון, עמדתי חצי שעה בתור לאוטובוס "דן" ושעתיים וחצי לאוטובוס "אגד" נסעתי והגעתי.

הגעתי? עוד לא הגעתי. מתחנת האוטו עד לבית הבראה מרחק מאות מטרים, ולי יש שתי מזודות, תיק, ארנק, חבילה, סל ומעיל.

אולי תעבור איזו מכונית בכביש צדדי זה? איזה כביש, הלא זהו שביל! שביל חולי, ואני נשרכת בכבי-דית בשאתי את חבילתי, והבית עטוף הירק נראה לי רחוק עד למאד. מתי אגיע?

אך הגעתי. נכנסתי לבית. שקט. דממה. שלווה של בית הבראה. הנחתי את מזודתי ונגשתי למשרד. מסרתי את שמי, את המכתב מהרופא, את הקבלות ובקשתי שיראו לי את חדרי.

"חדר מס. 12. קומה שניה מימין." לקחתי את חבילתי וטפסתי במדרג-גות. הנה חדר מספר 10, מספר 11, והנה גם חדרי.

פתחתי את הדלת - וחשכו עיני. חדר קטן ובו ארבע מטות. שלש - ספק מסודרות ספק בלתי מסודרות, ואחת ליד הדלת נקיה ומסודרת. נראה שנשמרה עבורי.

כעבור רגע הייתי שוב במשרד. - "אדוני המנהל, זו טעות. אין זה המקום המיועד לי. הלא הזמנתי חדר לחוד?"

"כן כן! עונה הוא, הזמנת חדר לחוד. ובכן?"

"ובכן? בחדר מספר שמים עשרה ישנן ארבע מטות! ארבע מטות! אתה שומע?"

"זה שש שנים אני מנהל את בית הבראה הזה!"

"יפה מאוד!" אני עונה ברעש - ודאי משרה טובה, אך בחדר זה ישנן ארבע מטות!"

"שש שנים! שש שנים ושלשה חוד-שים!" ממשיך המנהל.

"ומה זה שיק לי, אם מותר לדעת, לעובדה שחדר זה ישנן ארבע מטות?" "ובכן, תתארי לך שנודמנתי כבר פעם, דרך מקרה, לחדר מס. 12 וראיתי שיש בו ארבע מטות."

"ובכן, היכן הוא חדרי?" "מספר 12!"

"אינני מבינה. אינני מבינה!" "זהו מה שיש לי, גבירתי. אם אין זה מוצא חן בעיניך היא יכולה לקבל את כספה ולנסוע בחזרה כלעומת שב-אה. אין לי מקום אחר! אין לי מטה אחרת."

חזרתי למס. 12. איש לא היה בחדר. מי יודע, אולי בתורות נחמדות גרות בו ונבלה בנעימים. אחרי הכל זה מזכיר לי מעט את ימי הנעורים. מחנות, נסיעה לעבודה במשקים, צבא - חיים בצותא.

סדרתי את בגדי וחפצי, וירדתי ל-אולם האוכל. מה אומר ומה אדבר - ארוחת צהרים כזו לא אכלתי זה חר-שים רבים. ארבע מעלות גדולות וחי-שובות מניתי בה:

- א. לא אני בישלתי.
- ב. לא אני רחצתי את הכלים אח-רי הסעודה.
- ג. לא מצאתי בה זכר לפילה.
- ד. לא אכלנו בה כל מאכל העשוי מכרוב.

פזאן מקוונות בקוים:

תל-אביב	טלפון	2429/5817
ירושלים	"	4810
חיפה	"	4536/3637
עכו	"	12
נצרת	"	9
מגדל גז,	באר-שבע	

שרות נוסעים וחבילות לכל חלקי ישראל!

היא כבר יודעת... כיצד לטפף בשערות

עליה להבריש אותן במרץ בבקר ובערב ולחפוף את הראש כל 8-14 יום במשחת שמפו המצוינת ללא אלקלי

משחת שמפו

וקי

נקה חלמון שמפו האמצעי האידיאלי לשערות יבשות. נא להתויר את השפופרת הריקה בזמן קניית חדשה. המפיצים היחידים: חברת גורית בע"מ

נפתח סלון ליופי ותרופות של צבי לינצקי ברחוב שלמה המלך 80 טלפון 2770

אלקטרוניק שרת השמע ודרי חיסה והחצוצה

מחנדם א ויים - דב לבר סוכן רשמי לאיזור צפון איי רדיו His Masters Voice, ECKO מבחר גדול במקלטים משומשים מפירות מפורסמות.

גן-העדן לילדים

הזוג הצעיר יוצא לטיול

„אנחנו נוסעים! אנחנו נוסעים!”

„אני לא רוצה ללכת הביתה!”

מרכז השעשועים ביפו נפ- תח לילדים. אלפים צבאו על השער, והמאות שנכנסו מילאו את החלל בעליוותם הרוננת. הצעירים ביותר בינינו עוד יודעים ליהנות מן החיים.

מרכז השעשועים נבנה ע"י המהנדס קרניי מניו-יורק, ו- הוא הראשון במזרח התיכון כולו. בנייתו טרם הושלמה. למ- דור השעשועים של הילדים יתווסף מדור לשעשועים של „הילדים הגדולים”.

בימי הצנע ומס ההכנסה יקר הצחוק, לפחות במקום א- חד בארץ הוא ניתן בזול.

הצילומים: קאופמן

הילדים „הגדולים” משחקים במלחמה

הזבלים רצה צוהר

בחנות

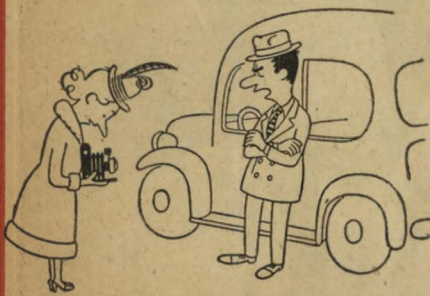

באומובוס

"אני מקווה שמצב רגלך השתפר!"

בטיור

"כן, אני צוחק, אני צוחק, צלמי כבר!"

כשדון

גם אחד ממחזותיו של אוסקר ויילד נחל פעם כשלון בהצגת הבכורה. בצאתו מאולם ההצגה פגש המחבר בידיד ששאלו להצלחת הערב. "המחזה הצליח מאד", אמר ויילד הגאה, "אולם הקהל נכשל לחלוטין".

תכונות ספורטיביות

במסדרון של בית-מלון ידוע בקאהיר נאסר לא מכבר מייגור בריטי ערום לחלוטין, בשעה שרדף אחרי יפהיפה צעירה שהיתה לבושה רק בכותנת-לילה ושצרחתה במלוא כוחה.

המייגור חסידהמוג הועמד בפני בית דין צבאי, אולם זוכה אחרי שסניגורו ציטט את הסעיף הבא של החוק הצבאי הבריטי:

"הקצינים אינם חייבים ללוש מדים בשעה שהם עוסקים בספורט, בתנאי שתלבושתם תהא מתאימה לספורט שהם עוסקים בו".

מיבצע מרדכי ז'?

"אל אלוהים! הסתכל בכביש כשאתה נוהג!" צעק הנוסע לנהג.

"אני?" תמה הנהג, "הייתי סבור שאתה נוהג!"

נוסח שני לאותה בדיחה:

"איני יכול עוד לסבול זאת", קרא הנוסע לנהג שדהר בכביש במהירות של 100 ק"מ לשעה, "זה פשוט נורא!" "עצום את עיניך, כמוני!" יעץ המהג.

מדאך מעופף

"הנכון הוא שכל המלאכים עפים?" שאלה דבורה הקטנה את האם. "כן", אישרה זו.

"אמש שמעתי שאבא קרא לעזרת החדשה מלאך. מתי היא תעוף?" "מחר", הרגיעה אותה האם.

אהבה נכזבת

"אם תסרבי להינשא לי, מות אמות!" נשבע המאהב הצעיר.

היא סירבה להינשא לו, וכעבור שבועים וששים שנה מת.

מצוקת המורים

המנהל החדש החליט להשליט משי-מעט בבית-הספר. הוא התפרץ לכיתה רעשנית, תפס את הנער הגבוה ביותר בצווארו וסחב אותו למשרדו. "עמוד כאן כפינה!" ציווה. "אני אלמד אותך לרעוש בשעת הלימודים!"

כעבור עשרים דקה התייצבה לפניו משלחת של תלמידי הכיתה. "אדוני המנהל", אמר דובריה, "אחרי שלקחת את המורה שלנו, האם מותר לנו ללכת לשחק?"

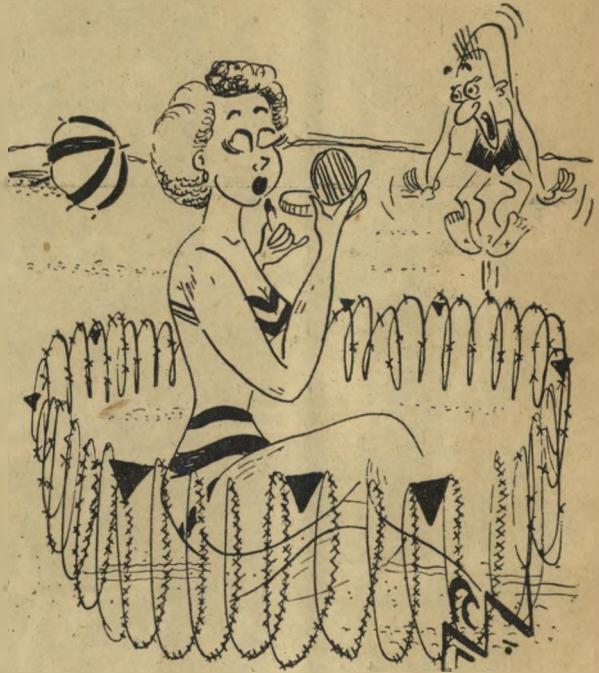
החותנת הנצחית

מעשה מעצוב קרה באחד הכפרים. פרדתו של איכר בעטה בחותנתו, והיא מתה.

קהל עצום, מורכב כולו מגברים, הופיע ללויה. "נראה שהגברת היתה אהודה מאד על הבריות", העיר הרב. "זה מכבר לא ראיתי אנשים כה רבים בלויה!"

"הם לא באו ללויה", ענה האיכר האבל. "הם באו לקנות את הפרדה".

זהירות. מוקשים!

אשתו של החבלן בשפת הים

הזלזל רגל

הצענה לשלט אזהרה להולכי רגל המסתכלים בשמים בעברם את הכביש:

"אם לא תסתכל היכן שאתה הולך, סופך שתלך היכן שאתה מסתכל".

י. ג., תל-אביב

במסעדה

הסועד: ארוחה זו אינה טובה אף לחזיר.

המלצר: בבקשה, אדוני — אביא מנה אחרת שתתאים לך יותר.

י. בך-טוב, ת"א

הוכחה ברורה

הילד: אבא, נכון שהאהבה עיוורת? האב: הסתכל באמך ותיתוכח.

שמואל כהן סיתון, ת"א

בפרט של לירה אחת זוכה בעל הבדיחה הנדפסת ראשונה במדור זה. בדיחות אנא לשלוח למערכת "העולם הזה". על המעטפה יש לציין: "עולמו זה הקטן".

דימוקרטיה

"אצלנו שוררת דימוקרטיה מושל-מת", אמר אמריקאי לרוסי. "יכול אני לגשת בכל שעה לבית הלבן ולומר לטרומן שהוא חמור, ואיש לא יגע בי לרעה!"

"מה בכך?" תמה הרוסי. "גם אני יכול לגשת בכל עת לקרמלין ולומר לסטאלין שטרומן הוא חמור!"

צבי רפדנסקי, חדרה

בנסיבות השודות

גברת ידועה וחמודה ילדה לא מכבר את ילדה הבכור.

כמה צעירים עצבניים נראו באותה שעה מתהלכים אנה ואנה לפני שער בית-החולים.

א. ג., ת"א

נימומים

ראובן: את רוקדת נפלא.

שרה: הלואי ויכולתי לומר זאת גם עליך.

ראובן: תצטרכי רק ללמוד לשקר כמוני.

י. בך-טוב, ת"א

עובדות החיים

התדע למה אבא שלך הוא לא אבא שלי? את ילדה ויש לך אבא של-לך-דוה, ואני ילד ויש לי אבא של ילדים. יונה כהן, ראש-צ